

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2011/106

Karar Sayısı:2012/192

Karar Günü:29.11.2012

R.G. Tarih-Sayı:02.04.2013-28606 mük.

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri M. Akif HAMZAÇEBİ ve Emine Ülker TARHAN ile birlikte 115 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 8.8.2011 günlü, 648 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin;

A- Tümünün ve ayrı ayrı tüm maddeleri ile eki (1) sayılı cetvelin ve (1), (2) ve (3) sayılı listelerinin,

B- 1. maddesiyle;

1- Değiştirilen 29.6.2011 günlü, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan " *Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile*" ve "*mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri*" ibarelerinin,

2- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendinin,

C- 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1- 7. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (e) bendinin,

2- 7. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine eklenen "*mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı,*" ibaresinin,

D- 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin;

1- (1) numaralı fıkrasının,

a - (a) bendindeki "*sulak alanlar*" ibaresinin,

b- (b) bendinin,

c- (c) bendindeki "*doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgesi*" ibaresinin,

d- (ç), (d) ve (e) bentlerinin,

2- (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesindeki "*ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının*" ile ikinci cümlesindeki "*Ancak Bakanlıkça*" ibaresinin,

E- 12. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

F- 15. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 1. maddenin,

G- 17. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 6. maddenin (1) ve (3) numaralı fıkralarının,

H- 19. maddesinin,

I- 20. maddesinin,

J- 23. maddesiyle 3.5.1985 günlü, 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen ek 4. maddenin birinci fıkrasının,

K- 32. maddesiyle 29.6.2011 günlü, 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 19. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

L- 36. maddesiyle değiştirilen 9.8.1983 günlü, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasındaki *'onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin'* ibaresinin,

M- 40. maddesiyle değiştirilen 13.12.1978 günlü, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesinin birinci fıkrasının (r) bendindeki, *'Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında;'*, *'ve Devlet'in hüküm ve tasarrufu altında bulunan'* ibareleri, *"kamulaştırma"* sözcüğü ve ikinci fıkrasının,

N- 41. maddesinin *'21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda yer alan 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu' ibareleri 'Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu' şeklinde ve 'kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu' ile 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' ibareleri 'Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' şeklinde değiştirilmiş "* bölümü ile (13) numaralı alt bendinin,

O- 42. maddesiyle değiştirilen 21.7.1983 günlü, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 17. maddesinin (a) fıkrasının ikinci ve üçüncü paragraflarının,

P- 47. maddesinin,

R- 49. maddesinin,

S- 50. maddesiyle değiştirilen 2863 sayılı Kanun'un 61. maddesinin ikinci fıkrasındaki *"Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde "* ibaresinin,

T- 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin,

U- 52. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9. ve geçici 10. maddelerinin,

V- 63. maddesinin,

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 35., 43., 45., 46., 56., 57., 63., 87., 90., 91., 117., 123., 127. ve 169. maddelerine aykırılıkları ileri sürülerek iptallerine ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

8.8.2011 günlü, 648 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali istenen kuralları ile eki (1) sayılı cetvel ve (1), (2) ve (3) sayılı listeleri şöyledir:

MADDE 1- 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (e) bendinde yer alan 'özel ihtisas işleri hariç' ibaresinden sonra gelmek üzere 'talepleri halinde' ibaresi eklenmiş, (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

'b) Çevrenin korunması, iyileştirilmesi ile çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik prensip ve politikalar tespit etmek, standart ve ölçütler geliştirmek, programlar hazırlamak; bu çerçevede eğitim, araştırma, projelendirme, eylem planları ve kirlilik haritalarını oluşturmak, bunların uygulama esaslarını tespit etmek ve izlemek, iklim değişikliği ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.'

'ç) Her tür ve ölçekteki fiziki planlara ve bunların uygulanmasına yönelik temel ilke, strateji ve standartları belirlemek ve bunların uygulanmasını sağlamak, Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile merkezi idarenin yetkisi içindeki kamu yatırımları, mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri, enerji ve telekomünikasyon tesislerine ilişkin etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak ve başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni vermek.'

'h) Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya mülkiyeti Hazineye, kamu kurum veya kuruluşlarına ya da kişilere ait olan taşınmazlar üzerinde yapılacak yatırımlara ilişkin olarak ilgilileri tarafından hazırlanan veya hazırlattırılan ancak yetkili idarelerce üç ay içerisinde onaylanmayan etüt, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini ilgili idarelerin başvurusu üzerine yapmak, yaptırmak,

onaylamak ve başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni vermek.

ı) Depreme karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına, plan, proje ve eklerine aykırı yapıların ve bunların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak veya yaptırmak.'

MADDE 2- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'dört' ibaresi 'beş' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

'd) Altyapı Hizmetleri Genel Müdürlüğü.'

'g) Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü.'

MADDE 4- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve (j) bendinde yer alan 'kamu yatırımları,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı,' ibaresi eklenmiştir.

'e) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen konularla ilgili olarak 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 7 nci maddesi çerçevesinde uygulama yapmak veya yaptırmak, bu uygulamalara yönelik olarak kentsel dönüşüm, yenileme ve transfer alanları geliştirmek, bu alanların her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak, bu çerçevede paylı mülkiyetleri ayırmak, birleştirmek, arsa ve arazi düzenlemeleri yapmak, imar hakkı transfer etmek, kamulaştırma ve gerektiğinde usulüne uygun olarak acele kamulaştırma yoluna gitmek, yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerini vermek ve kat mülkiyeti tesis ve tescilini sağlamak.'

MADDE 5- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ğ), (ı), (j) ve (l) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (m) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve (k) bendinde yer alan 'ölçütleri belirlemek' ibaresinden sonra gelmek üzere ', uygulanmasını sağlamak' ibaresi eklenmiştir.

'ğ) Yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması, kirliliğin önlenmesi veya bertaraf edilmesi maksadıyla kirletici unsurlar ile kirliliğin giderilmesi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve uygulamayı sağlamak, acil müdahale planları yapmak ve yaptırmak, çevrenin korunması maksadıyla uygun teknolojileri belirlemek ve bu maksatla kurulacak tesislerin vasıflarını tespit etmek ve bu çerçevede gerekli tedbirleri almak ve aldirmek.'

'ı) Atıksu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını ve kriterlerini belirlemek, onay işlemlerini yürütmek.'

'j) İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde atıkların taşınması ile tehlikeli atıkların taşınma lisanslarına ilişkin esasları belirlemek, uygulanmasını sağlamak, izlemek, atık ve kimyasallarla kirlenmiş alanların mevcut kirlilik durumlarını tespit etmek, çevre ve insan sağlığına yönelik risklere ve kirlenmiş alanların iyileştirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak ve yaptırmak.'

'l) Ulusal çevre stratejisi ve eylem planlarını hazırlamak, yürütmek ve koordinasyonu sağlamak.'

'n) Mahalli çevre kurullarının çalışmalarını takip etmek ve yönlendirmek.

'o) Yerleşik alanlarda bina ve sair yapılarda görüntü kirliliğine yol açan uygulamaları önleyici tedbirler almak.'

MADDE 6- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç), (d), (f), (ğ) ve (k) bentleri yürürlükten kaldırılmış, mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve (ı) bendinde yer alan ', tespit ve kalite ölçütlerini' ibaresi 've analiz ölçütlerini belirlemek,' şeklinde değiştirilmiştir.

'b) Çevre kirliliğini önleme ve çevre kalitesini iyileştirmeye yönelik her türlü faaliyet ve tesisi izlemek, gerekli tedbirleri almak ve aldirmek, denetlemek, çevre izni ve lisansı vermek.

c) Çevre kirliliğine neden olan faaliyet ve tesislerin emisyon, deşarj ve atıklar ile arıtma ve bertaraf sistemlerini izlemek ve denetlemek.'

'i) Her türlü atık bertaraf tesisine lisans vermek, bunları izlemek ve denetlemek.'

MADDE 7- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f), (g) ve (ğ) bentleri yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan '(ç)' ibaresi '(c)' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin başlığı 'Altyapı Hizmetleri Genel Müdürlüğü' şeklinde ve birinci fıkrasında yer alan 'İmar ve Kentsel Altyapı Genel Müdürlüğünün' ibaresi 'Altyapı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün' şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrasının (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (g) bendi (ğ) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

'g) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendi kapsamındaki uygulamalara ilişkin her türlü altyapı, katlı ve köprülü kavşak gibi yapıların proje ve uygulamalarını yapmak, yaptırmak, bu alanlarda mülk sahiplerinden altyapı katılım bedellerini tahsil etmeye dönük düzenlemeler yapmak.'

MADDE 9- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasına (l) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve mevcut (m) bendi (o) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

'm) Yapılarda kullanılacak malzemelerin kullanım amacına uygunluğuna dair esasları belirlemek, koordinasyon ve yetkilendirme çalışmalarını yürütmek, yapı malzemelerine ilişkin standartların hazırlanıp yayımlanmasını sağlamak.

n) Yapı malzemelerinin üretim, satış, nakil ve kullanma safhalarında her türlü mekânda ve ortamda gözetim ve denetimini yapmak, yapı malzemesi numunelerinin test ve deneylerini ilgili standarda göre yapmak, yaptırmak ve laboratuvar altyapısını geliştirmek.'

MADDE 10- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

'Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü

MADDE 13/A- (1) Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

b) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.

c) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.

ç) Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.

d) Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.

e) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarını yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işlettiirmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

f) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

(2) Orman ve orman rejimine tabi olmayan yerlerde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca tespit edilen veya ettirilen tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri diğer koruma alanları ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının tescil ve ilanı Bakanın onayı ile yapılır. Ancak Bakanlıkça yapı

yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dahil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanları Bakanlar Kurulu kararı ile tescil ve ilan edilir. Uygulama imar planı kararı ile yapı yasağı getirilen özel mülkiyete konu alanlara ilişkin arazi ve arsa düzenlemesi, trampa veya kamulaştırma işlemleri, bu alanların yönetimi ve işletmesini üstlenen kuruluşlarca veya Bakanlıkça gerçekleştirilir.'

MADDE 11- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Yüksek Fen Kurulu, en az üçte iki çoğunluk ile toplanır ve toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır; oyların eşitliği halinde, Başkanın taraf olduğu görüş çoğunlukta sayılır.'

MADDE 12- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'(2) Bakanlık Müşavirleri, Bakanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.'

MADDE 13- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'(2) Bakanlık, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görevlerden bir kısmını veya tamamını, talepleri üzerine, yeterli teknik teşkilatı olduğu kabul edilen kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir.'

MADDE 14- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 36 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

'Sözleşmeli personel çalıştırılması

MADDE 36/A- (1) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendi kapsamında Bakanlar Kurulunca belirlenen projelerde, proje ve uygulama süresini aşmamak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalınmaksızın, özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu suretle çalıştırılacakların unvanı, sayısı, ücretleri ile diğer hususlar, Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak hizmet sözleşmesi esaslarına göre tespit edilir.'

MADDE 15- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

'EK MADDE 1- (1) 19/10/1989 tarihli ve 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılmıştır.

(2) 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen iş ve işlemler, Bakan tarafından uygun görülen Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birimlerince yürütülür.

(3) Bu Kanun Hükmünde Kararname ile kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına ait her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzeme, borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına hiçbir işleme gerek kalmaksızın devredilmiş sayılır. Mülkiyeti Hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına tahsis edilmiş olanlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın tahsis amacıyla kullanılmak üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılır.

(4) Kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının harcamaları, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapıncaya kadar, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanır.

(5) Kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığında Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Başkan Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri ve Daire Başkanı kadrosunda bulunanlar, ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadrolarına, Özel Çevre Koruma Müdürü ve Özel Çevre Koruma Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanlar, bulundukları illerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün şube müdürü kadrolarına halen bulundukları kadro dereceleriyle atanmış sayılır. Geçici 3 üncü maddenin beşinci fıkrası hükümleri bunlar hakkında da uygulanır. Bu madde uyarınca ihdas edilen Bakanlık Müşaviri kadroları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bunlar dışında kalan personel, hiçbir işleme gerek kalmaksızın kadro ve pozisyonlarıyla birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmiştir. Devredilen personele ait kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın devir tarihi itibarıyla ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ait bölümüne eklenmiş ve devredilen sözleşmeli pozisyonlar aynı Bakanlığa vize edilmiş sayılır.'

MADDE 16- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

'(7) Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Bakanlığa verilen görevlerle ilgili iş ve işlemlerden dolayı Çevre ve Orman Bakanlığınca taraf olunan işlem ve sözleşmelerde Bakanlık taraf olur ve Çevre ve Orman Bakanlığı leh ve aleyhine açılmış olan davalar ile başlatılmış olan takiplerde Bakanlık kendiliğinden taraf sıfatını kazanır. Söz konusu görevlere ilişkin olarak bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Çevre ve Orman Bakanlığınca yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak davalar Bakanlığa yöneltilir. Tabiat varlıkları ile ilgili iş ve işlemlerden dolayı Kültür ve Turizm Bakanlığının taraf olduğu işlem, sözleşme, dava ve takipler hakkında da bu fıkra hükmü uygulanır.

(8) Yedinci fıkrapda belirtilenler hariç olmak üzere bu maddenin yayımı tarihinden önce, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığına ilişkin iş ve işlemler sebebiyle adı geçen Bakanlıkların leh ve aleyhine açılmış olan davalar ile başlatılmış takiplerde Çevre ve Orman Bakanlığınca tesis edilmiş işlemler için husumet Orman ve Su İşleri Bakanlığına; Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tesis edilmiş işlemlerde ise husumet Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yöneltilir.'

MADDE 17- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'Mevcut statülerin değerlendirilmesi

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, doğal sit alanı ve tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilmiş alan ve varlıklara ilişkin her türlü belge, bu alan ve varlıkların statülerinin yeniden değerlendirilmesi için en geç altı ay içinde Bakanlığa devredilir. Tabiat varlıkları ve doğal sitlerle ilgili yeni değerlendirme yapılmıncaya kadar bu alanlara ilişkin olarak kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurullarınca alınmış kararlar geçerlidir.

(2) Devir sürecinde arkeolojik, kentsel, tarihi sitlerin ve kültür varlıklarının bulunduğu alanların doğal sitler, tabiat varlıkları ile benzeri diğer koruma statüsünde bulunan alanlarla çakışması durumunda bu alanlara ilişkin konular mevcut doğal sit statüsü de gözönüne alınarak kültür varlıklarını koruma bölge kurullarınca değerlendirilir ve Kültür ve Turizm Bakanlığının talebi üzerine bu alanların adı geçen Bakanlıkça kısmen veya tamamen yönetilmesine Çevre ve Şehircilik Bakanı ile Kültür ve Turizm Bakanınca birlikte karar verilir.

(3) Bakanlık tarafından konunun uzmanlarından oluşturulacak komisyonca yeniden tespit edilen statüler Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile, yapı yasağı öngörülen statüler ise Bakanlar Kurulunca onaylandıktan sonra tescil edilir. Bu alanlar ve varlıklar yeni statüsüne, ören yerleri ise mevcut statüsüne uygun koruma-kullanma esaslarına göre yetkili idarelerce yönetilir.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce ilan edilmiş olan milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanlardaki kamuya ait alanların mevcut halleriyle yönetilmesine ve işletilmesine ilişkin iş ve işlemler, Bakanlıkça onaylanan her tür ve ölçekteki çevre düzeni planı ile nazım ve uygulama imar planı kararlarına uygun olarak Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yürütülür.'

MADDE 18- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin 'Müsteşar Yardımcısı' başlıklı sütununa 'Müsteşar Yardımcısı' sırası eklenmiş, 'Hizmet Birimleri' başlıklı sütununun 5 inci sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 7 nci sırasından sonra gelmek üzere aşağıdaki sıra eklenmiş ve mevcut sıralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

'5) Altyapı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'

'8) Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'

MADDE 19- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (II) sayılı cetvelin 'B) ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER' bölümünde yer alan '31) Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı' sırası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 20- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı,' ve sekizinci fıkrasında yer alan 'Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,' ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 21- 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin dördüncü cümlesi ve ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Bu planlar onay tarihinden itibaren belediye başkanlığınca tespit edilen ilan yerlerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir.'

'Onay tarihinden itibaren valilikçe tespit edilen ilan yerinde ve ilgili idarelerin internet sayfalarında bir ay süreyle eş zamanlı olarak ilan edilir.'

MADDE 22- 3194 sayılı Kanunun 27 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Köylerde yapılacak yapılar ve uyulacak esaslar

MADDE 27- Belediye ve mücavir alanlar dışında köylerin köy yerleşik alanlarında, civarında ve mezralarda yapılacak konut, entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapılar ile köyde oturanların ihtiyaçlarını karşılayacak bakkal, manav, berber, köy fırını, köy kahvesi, köy lokantası, tanıtım ve teşhir büfeleri ve köy halkı tarafından kurulan ve işletilen kooperatiflerin işletme binası gibi yapılar için yapı ruhsatı aranmaz. Ancak etüt ve projelerinin valilikçe incelenmesi, muhtarlıktan yazılı izin alınması ve bu yapıların yöresel doku ve mimari özelliklere, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerin sorumluluğu müellifi olan mimar ve mühendisleredir. Bu yapılar valilikçe ulusal adres bilgi sistemine ve kadastro planlarına işlenir. Köy yerleşik alan sınırları dışında kalan ve entegre tesis niteliğinde olmayan ve imar planı gerektirmeyen tarım ve hayvancılık amaçlı yapıların yapı ruhsatı alınarak inşa edilmesi zorunludur. Tarım ve hayvancılık amaçlı yapıların denetimine yönelik fenni mesuliyet 28 inci madde hükümlerine göre mimar ve mühendislerce üstlenilir.

Onaylı üst kademe planlarda aksine hüküm bulunmadığı hallerde köy yerleşik alan sınırları içinde, jeolojik açıdan üzerinde yapı yapılmasında sakınca bulunan alanlar ile köyün ana yolları ve genişlikleri, hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde il özel idarelerince belirlenir. Belirlenen yollar, ifraz ve tevhit suretiyle uygulama imar planı kararı aranmaksızın kamu yararı kararı alınarak oluşturulur.

Köy yerleşik alan sınırı içerisinde, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Köy yerleşik alan sınırlarının parselleri bölmesi durumunda yerleşik alan sınırı 5403 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmaksızın ifraz hattı olarak kabul edilir.

İl çevre düzeni planında açıkça belirtilmediği takdirde, ihtiyaç duyulması halinde, köyün gelişme potansiyeli ve gelişme düzeyi de dikkate alınarak köy yerleşik alan sınırları ve özel kanunlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu alanlarda yapılaşma kararı ve ifraz şartları belediye sınırı il sınırı olan yerlerde büyükşehir belediye meclisi, diğer yerlerde il genel meclisi kararı ile belirlenir. Tespitler kadastro paftasına işlenerek tapu sicilinde belirtilir. İhtiyaç duyulması halinde mevcut köy yerleşik alan sınırları il genel meclislerince yeniden belirlenebilir.

İmar planı olmayan köy yerleşik alanı sınırları içerisinde köyün ihtiyacına yönelik olarak ilk ve orta öğretim tesisi, ibadet yeri, sağlık tesisi, güvenlik tesisi gibi yapılar için imar planı şartı aranmaz. Ancak yer seçimi, valilikçe oluşturulan bir komisyonca hâlihazır harita veya kadastro paftaları üzerinde kesin sınırları ile belirlenir. Bu yapı ve tesislere uygulama projelerine göre ilgili yatırımcı kamu kurum ve kuruluşu adına yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni verilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.'

MADDE 23- 3194 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

'EK MADDE 4- Mera, yaylak ve kışlakların geleneksel kullanım amacıyla geçici yerleşme yeri olarak uygun görülen kısımları valilikçe bu amaçla kurulacak bir komisyon tarafından tespit edilir. Bu yerlerin ot bedeli alınmaksızın tahsis amacı değiştirilerek tapuda Hazine adına tescilleri yapılır. Bu taşınmazlar, bu madde kapsamında kullanılmak ve değerlendirilmek üzere, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalanlar ilgili belediyelerine, diğer alanlarda kalanlar ise il özel idarelerine veya özel kanunlarla belirlenen ilgili idarelere tahsis edilir. Özel kanunlar kapsamı dışında kalan alanlarda belediyesince veya il özel idaresince geçici yerleşme alanının vaziyet planı ve yapılaşma şartları hazırlanır ve onaylanır. Bu taşınmazlardan kamu hizmetleri için gerekli olanların dışındakiler, il özel idaresince veya belediyesince ve özel kanunlarla belirlenmiş alanlarda ilgili idarece kadastro verileri işlenmiş hâlihazır haritalar üzerine yapılmış vaziyet planına veya onaylı imar planına uygun olarak talep sahiplerine bedeli karşılığında yirmidokuz yıla kadar tahsis edilebilir. Bu yerlerde umumi ve kamusal yapılar hariç, inşa edilecek yapıların kat adedi bodrum hariç olmak üzere ikiyi, yapı inşaat alanı 200 metrekareyi geçemez. Bu yapıların yöresel mimariye uygun ve yöresel malzeme kullanılmak suretiyle yapılması zorunludur. Bu fıkranın uygulanmasına, bu fıkra kapsamında tahsis edilecek mera, yaylak ve kışlakların il genelindeki toplam mera, yaylak ve kışlakların binde beşini geçmemek üzere oranının belirlenmesine, bu yerlerin kiralanmak ve irtifak hakkı tesis edilmek suretiyle tahsisine, tahsis sürelerine, tahsis bedellerine, tahsil edilen bedellerin kullanım şekline, tahsis süresinin sona ermesine, komisyonun teşkiline ve diğer konulara ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Mera, yaylak ve kışlakların 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen turizm merkezleri ile kültür ve turizm gelişim bölgeleri kapsamında kalan kısımları, ot bedeli alınmaksızın tahsis amacı değiştirilerek tapuda Hazine adına tescil edilir ve bu yerler, 2634 sayılı Kanun çerçevesinde kullanılmak ve değerlendirilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilir.'

MADDE 24- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Bu Kanun;

a) 3194 sayılı İmar Kanununun 26 ncı maddesinde belirtilen kamuya ait yapı ve tesisler ile 27 nci maddesinde belirtilen ruhsata tabi olmayan yapılar,

b) Bodrum katı dışında en çok iki katlı ve yapı inşaat alanı toplam 200 metrekareyi geçmeyen müstakil yapılar,

c) Entegre tesis niteliğinde olmayan tarım ve hayvancılık amaçlı yapı ve tesisler,

d) Köy yerleşik alanlarında, belediye ve mücavir alan sınırları içinde olmayan iskân dışı alanlarda ve nüfusu 5000'in altında olan belediyelerin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bodrum katı ve çatı arası dışında en çok iki katlı ve yalnızca bir bodrum katın inşaat alanı hesaba katılmaksızın toplam inşaat alanı 500 metrekareyi geçmeyen konut yapıları ile bunların kömürlük, otopark, depo gibi müstemilatı,

hariç olmak üzere, belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak yapıların denetimini kapsar. Ruhsata tabi olup, bu Kanun hükümlerine tabi olmayan yapılarda denetime yönelik fenni mesuliyet 3194 sayılı İmar Kanununun 26 ncı ve 28 inci maddelerine göre mimar ve mühendislerce üstlenilir. Birden fazla müstakil yapının bulunduğu parsellerde, bütün yapıların toplam yapı inşaat alanının 200 metrekareyi geçmesi halinde de bu Kanun uygulanır. Yalnızca bir bodrum katın inşaat alanı hesaba katılmaksızın toplam inşaat alanı 500 metrekareyi geçmeyen yapılarda geçici yapı müteahhidi yetki belgesi almak ve mimar veya mühendis unvanlı şantiye şefi bulundurmak, yapı müteahhitliğine ilişkin bütün sorumlulukları üstlenmek şartıyla parsel maliki kendi yapısını inşa edebilir. Ancak bu yapılarda da mimar veya mühendis unvanlı şantiye şefi bulundurulması zorunludur. Parsel malikinin veya hissedarlardan birinin mimar veya mühendis olması halinde ayrıca şantiye şefi aranmaz.'

MADDE 25- 4708 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 26- 4708 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Yapı denetim komisyonları ve görevleri

MADDE 4- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili Bakanlık iş ve işlemlerinin yürütülmesini sağlamak üzere, Bakanlık merkezinde Merkez Yapı Denetim Komisyonu ve illerde İl Yapı Denetim Komisyonları kurulur. İl Yapı Denetim Komisyonları, yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verilmesi hariç Kanunda belirtilen diğer görevleri yapar.

Merkez Yapı Denetim Komisyonu, konu ile ilgili Bakanlık personeli arasından, biri başkan olmak üzere Bakanlıkça görevlendirilecek toplam yedi üyeden oluşur ve Bakanlıkça uygun görülen birimin bünyesinde faaliyetlerini yürütür. Bakanlık; gerek görülen konular hakkında çalışmada bulunmak üzere, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde Komisyonunda görevlendirebilir.

İl Yapı Denetim Komisyonu, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün teklifi üzerine, biri başkan olmak üzere Merkez Yapı Denetim Komisyonunca görevlendirilecek toplam beş üyeden oluşur.'

MADDE 27- 4708 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü ve yedinci fıkraları yürürlükten kaldırılmış, beşinci ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Yapı denetimi hizmeti için yapı denetim kuruluşuna ödenecek hizmet bedeli, yapı denetimi hizmet sözleşmesinde belirtilir. Bu bedel, yapı yaklaşık maliyetinin % 1,5'inden az olamaz. Hizmet bedeli oranı, yapım süresi iki yılı aşan iş için yıllık % 5 artırılır ve yapım süresi iki yıldan daha az olan işler için yıllık % 5 azaltılır. Bu bedele, katma değer vergisi ile yapı denetim kuruluşu tarafından talep edilen ve taşıyıcı sisteme ilişkin olmayan malzeme ve imalâtlar konusunda yapı müteahhidince yaptırılacak olan laboratuvar deneylerinin masrafları dâhil değildir. Yapı denetim kuruluşu, yapı sahibinden başka bir ad altında, ayrıca hiçbir bedel talebinde bulunamaz.

Yapı denetim hizmet bedeli, yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedellerinin ödenmesinde kullanılmak üzere yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılır. Yatırılan tutarların % 1'i ruhsatı veren idarenin, % 1'i Bakanlık bünyesinde bulunan döner sermaye işletmesinin hesabına aktarılır.'

MADDE 28- 4708 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'İlgili idarelerin bu Kanunda belirtilen hususlara ilişkin görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetim kuruluşları ve şubelerinin sınıflandırılması, kuruluşlar arasında adaletli iş dağılımını temin etmek üzere bir ilde faaliyet gösterebilecek olan yapı denetim kuruluşu sayısının belirlenmesi ile kuruluş safhasında sahip olunması gereken asgarî nitelikler; yapı denetim kuruluşları ve laboratuvar kuruluşlarının görevleri ile çalışma usul ve esasları; denetçi belgesi verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarında görev alacak personelde aranacak nitelik, tecrübe ve bunların istihdam şartları ile görev ve sorumlulukları; diğer yapı sorumlularının nitelikleri, görevleri ile çalışma usul ve esasları; Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonunun görevleri ile çalışma usul ve esasları; yapı denetimi hizmet sözleşmesinin esasları, asgarî hizmet bedelinin belirlenmesi ve hizmet bedelinin ödenmesi, bu Kanun uyarınca denetlenerek inşa edilen yapılara sertifika verilmesi ve düzenlenecek meslek içi eğitimlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.'

MADDE 29- 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'üç' ibaresi 'dört' şeklinde değiştirilmiş ve aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin 'Müsteşar Yardımcısı' başlıklı sütununa 'Müsteşar Yardımcısı' sırası eklenmiştir.

MADDE 30- 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (ğ) bendi (h) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

'a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların tespiti, bunlardan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescil edilenlerin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, işletilmesi ve işlettirilmesi ile ilgili işleri yürütmek ve denetlemek.'

'ğ) Orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları ile sulak alanları ve benzeri koruma alanlarının tescil ve ilanını yapmak.'

MADDE 31- 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve mevcut (h) bendi (i) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

'h) Su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek.

i) İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak.'

MADDE 32- 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'(2) Bakanlık Müşavirleri, Bakanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.'

MADDE 33- 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'MADDE 3- Orman ve Su İşleri Bakanlığınca millî park karakterine sahip olduğu tespit edilen alanlar, Millî Savunma Bakanlığının olumlu görüşü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile diğer ilgili bakanlıkların görüşü de alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile millî park olarak belirlenir.

Orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları Orman ve Su İşleri Bakanının onayı ile belirlenir.

Orman ve orman rejimi dışında kalan yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı belirlenmesine veya Orman ve Su İşleri Bakanlığınca belirlenmiş olanların işlemlerinin tamamlanması için gerekli yerlerin orman rejimine alınmasına ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir ve bu alanlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescil edilir.'

MADDE 34- 2873 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin başlığı 'İşletme:', ikinci fıkrasında yer alan 'İmar ve İskan Bakanlığının' ibaresi 'Çevre ve Şehircilik Bakanlığının', üçüncü fıkrasında yer alan 'planlar' ibaresi 'projeler' ve dördüncü fıkrasında yer alan 'Tarım ve Orman Bakanlığının' ibaresi 'Çevre ve Şehircilik ile Orman ve Su İşleri Bakanlıklarının' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 35- 2873 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında, 5 inci maddesinin birinci fıkrasında, 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, 8 inci maddesinin birinci fıkrasında, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında, 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında, 12 nci maddesinin birinci fıkrasında, 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, 15 inci maddesinin ikinci fıkrasında ve 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan 'Tarım ve Orman Bakanlığınca' ibareleri 'Orman ve Su İşleri Bakanlığınca' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 36- 2873 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'hazırlanacak planın' ibaresi 'onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 37- 2873 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ve 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Tarım ve Orman Bakanlığının' ibaresi 'Orman ve Su İşleri Bakanlığının' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38- 2873 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'Çevre ve Orman Bakanlığı' ibaresi 'Orman ve Su İşleri Bakanlığı' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 39- 2873 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan 'İmar ve İskan' ibaresi 'Çevre ve Şehircilik' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 40- 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'r) Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında; Hazinesin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazları

geliştirmek, değerlendirmek, kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazları satın almak, trampa etmek, kamulaştırma ve toplulaştırma yapmak.

Birinci fıkranın (r) bendi kapsamındaki tüm taşınmazlara ilişkin her tür ve ölçekteki etüt, harita, plan, imar planları, imar plan tadilatları ve imar uygulamaları Bakanlığın talebi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılır ve onaylanarak yürürlüğe konulur.'

MADDE 41- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda yer alan 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu' ibareleri 'Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu' şeklinde ve 'kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu' ile 'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' ibareleri 'Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' şeklinde değiştirilmiş ve aynı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bentler eklenmiştir.

'(13) 'Doğal (tabii) sit'; jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır.

(14) 'Taşınır tabiat varlıkları'; jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli taşınır tabii değerlerdir.

(15) 'Sokak sağlıklaştırma proje ve uygulamaları'; kentsel sit alanları ve koruma alanlarında, korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları ile sokaktaki diğer yapıların özgün sokak dokusunu tanımlayan tüm öğelerle birlikte korunması ve belgelenmesine yönelik rölöve, restitüsyon, restorasyon, kentsel tasarım projeleri ile mühendislik dallarında yapılması gereken her türlü proje ve bunların uygulamalarıdır.

(16) 'Etkileşim-geçiş sahası'; korunması gerekli kültür varlıklarını ve sit alanlarını doğrudan etkileyen, sit bölgeleriyle bütünlük gösteren, daha önceden sit sınırları içindeyken sit sınırları dışına çıkarılmış veya sit sınırları dışında tutulmuş korunacak sokak, meydan, yapı grupları ve benzerlerinin yer aldığı, sit bölgeleri arasında kalmış, siteleri doğrudan etkileyen veya koruma amaçlı imar planlarının hazırlanma aşamasında gözönünde bulundurulması gereken alanlardır.'

MADDE 42- 2863 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (a) fıkrasının birinci paragrafında yer alan 'etkileşim çevresine ilişkin' ibaresi 'etkileşim-geçiş sahası' şeklinde, ikinci, üçüncü, beşinci, sekizinci ve dokuzuncu paragrafları aşağıdaki şekilde, (c) fıkrasının sekizinci paragrafında yer alan 'Bayındırlık ve İskân' ibaresi 'Çevre ve Şehircilik' şeklinde değiştirilmiştir.

'Koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma bölge kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir. Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda üç yıl içinde koruma amaçlı imar planı hazırlatıp incelenmek

ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır. Üç yıllık süre içinde zorunlu nedenlerle plan yapılamadığı takdirde koruma bölge kurulunca gerekçeli olarak bu süre uzatılabilir. Uzatılan süre içerisinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları uygulanır.

Sit alanlarına ilişkin tüm ölçeklerde yapılmış; koruma bölge kurullarının uygun görüşü alınarak yürürlüğe giren planların yargı kararları ile uygulamasının durdurulması veya iptal edilmesi halinde ilgili koruma bölge kurulunca geçiş dönemi yapılanma şartları yeniden belirlenir.'

'İlgili idareler, koruma amaçlı imar planını en geç iki ay içinde görüşür ve varsa değişmesini istediği hususları koruma bölge kuruluna bildirir. Koruma bölge kurulunda bu hususlar değerlendirilir ve kurul tarafından uygun görülen haliyle planlar ilgili idarelere onaylanmak üzere gönderilir. Planlar koruma bölge kurulunun uygun gördüğü şekliyle ilgili idarelerce altmış gün içinde onaylanmak zorundadır. Bu süre içinde görüşülmeyen ya da onaylanmayan planlar kesinleşerek yürürlüğe girer. Koruma amaçlı imar planının yürürlüğe girmesiyle geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları ayrıca karar almaya gerek kalmadan ortadan kalkar.'

'Koruma amaçlı imar planları, müellifi şehir plancısı olmak üzere alanın konumu, sit statüsü ve özellikleri gözönünde bulundurularak ilgili meslek gruplarından Bakanlıkça belirlenecek uzmanlar tarafından hazırlanır.

Koruma amaçlı imar planları ve çevre düzenleme projelerinin hazırlanması, gösterimi, uygulanması, denetimi, koruma amaçlı imar planı değişiklikleri, plan müellifleri ile planlama ekibinin niteliği ve yeterliliği ile görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.'

MADDE 43- 2863 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Sokak sağıklaştırma proje ve uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.'

MADDE 44- 2863 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü' ibaresi 'Kültür ve Turizm Bakanlığı' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 2863 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'd) Bakanlıklarca Koruma Yüksek Kurulunda görüşülmesi talebiyle gönderilen ve gündeme alınan konularda karar vermek.

Mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşları Koruma Yüksek Kurulunda görüşülmesini istedikleri hususları bağlı, ilgili veya ilişkili oldukları bakanlıklar aracılığıyla bildirir. Koruma Yüksek Kurulunca karar verilen konular ilgili koruma bölge kurulunca tekrar görüşülmez.

Koruma Yüksek Kurulunun gündemi Bakanlıkça belirlenir. Gündemin belirlenmesini müteakip Koruma Yüksek Kurulu toplantıya çağırılır. Toplantı sayısına bir sınırlama getirilmez. Koruma Yüksek Kurulu salt çoğunlukla toplanır, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar verir.'

MADDE 46- 2863 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (4), (5), (6) ve (9) numaralı bentleri ile üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'(4) Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü,

(5) Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürü,

(6) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili Genel Müdürü,'

'(9) Koruma bölge kurulları üyelerinden Bakanlıkça seçilecek altı üye,'

'Koruma Yüksek Kurulunun başkanı, Bakanlık Müsteşarıdır. Bakan, gerekli gördüğü takdirde Kurula başkanlık eder, ancak oy kullanmaz.

Müsteşar bulunmadığı zaman görevlendireceği Müsteşar Yardımcısı Kurula başkanlık eder.'

MADDE 47- 2863 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında yer alan 've Yükseköğretim Kurulunca' ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 48- 2863 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Ancak karar yeter sayısı dörtten az olamaz.'

'Koruma, Uygulama ve Denetim Bürosu kurulmamış yerlerde taşınmaz kültür varlıkları, bunların koruma alanları ve sit alanlarında, 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesi kapsamına giren ruhsata tabi olmayan tadilat ve tamiratlar koruma bölge kurulu müdürlüğünün izin ve denetiminde yapılır.'

MADDE 49- 2863 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan 'beş' ibaresi 'yedi' şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Koruma bölge kurulunun gündemiyle ilgili meslek odaları, koruma bölge kurulu müdürlüğünün davetiyle toplantılara gözlemci olarak katılabilir.'

MADDE 50- 2863 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Koruma bölge kurullarınca alınan kararlara kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce yapılan itirazlar, Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde Koruma Yüksek Kurulu gündemine alınır.

Bu itirazlar, Koruma Yüksek Kurulunca incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Koruma Yüksek Kurulunda görüşülen itiraz konuları ayrıca koruma bölge kurulu gündemine alınmaz. Koruma Yüksek Kuruluna yapılacak itirazlarla ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.'

MADDE 51- 2863 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

'EK MADDE 4- Taşınır tabiat varlıkları hariç tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak bu Kanunda öngörülen iş, işlem ve kararlar bakımından görevli ve yetkili bakanlık, Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır.

Tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili hususlarda karar almak ve bu Kanunda öngörülen diğer iş ve işlemlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yardımcı olmak üzere; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşarının veya ilgili Müsteşar Yardımcısının başkanlığında, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürü, söz konusu varlıkların ve alanların özelliklerine göre

konusunda uzmanlaşmış biolog, peyzaj mimarı, ziraat, çevre, orman ve su ürünleri mühendisleri ve hukukçular ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygun görülecek uzmanlardan Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve taşrada Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında, aynı meslek alanlarından yeterli sayıda uzmanın katılması suretiyle yeteri kadar Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu teşkil edilir. Bu komisyonların iş, işlem ve kararları konusunda, bu Kanunun Koruma Yüksek Kurulu ve koruma bölge kurulları ile ilgili hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca alınan ilke kararları çerçevesinde kıyasen uygulanır.

Bu Kanunda Koruma Yüksek Kurulunca alınması öngörülen kararlar, tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları bakımından Koruma Merkez Komisyonunca, koruma bölge kurullarınca alınması öngörülen kararlar koruma bölge komisyonlarınca alınır ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayıyla yürürlüğe konulur.

Bu Kanunda ve diğer mevzuatta tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları bakımından Koruma Yüksek Kuruluna ve koruma bölge kurullarına yapılan atıflar ilgisine göre Koruma Merkez Komisyonuna ve koruma bölge komisyonlarına yapılmış sayılır ve ilgili maddelerde geçen Koruma Yüksek Kurulundan Koruma Merkez Komisyonu ve koruma bölge kurullarından koruma bölge komisyonları anlaşılır.

Tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili iş, işlem ve kararlara ilişkin usul ve esaslar ile bu konularda görev yapacak komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.'

MADDE 52- 2863 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 9- Tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce yürürlüğe girmiş olan yönetmeliklerin bu Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 10- Koruma bölge kurullarının mevcut üyelerinin görevleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.'

MADDE 53- 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan '2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu' ibaresi '21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kanun' şeklinde değiştirilmiş ve aynı Kanunda yer alan 've tabiat' ibareleri ile 've Tabiat' ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 54- 31/10/1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (ç) bendi (d) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

'ç) Orman Harita ve Uzaktan Algılama Dairesi Başkanlığı,'

MADDE 55- 3234 sayılı Kanuna 22 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

'Orman Harita ve Uzaktan Algılama Dairesi Başkanlığı

MADDE 22/A- Orman Harita ve Uzaktan Algılama Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Genel Müdürlüğün, uydu görüntüleri, hava ve yer fotoğrafları, harita ve koordinat bilgilerine ilişkin işlemlerini yapmak ve yaptırmak,

b) Coğrafi bilgi sistemleri ve uzaktan algılama ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

c) Ormancılıkla ilgili haritaların hazırlanmasına ilişkin iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak,

ç) Genel Müdürlükçe verilecek benzeri görevleri yapmak.'

MADDE 56- 3234 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 6- 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Orman Genel Müdürlüğüne verilen görevlerle ilgili iş ve işlemlerden dolayı Çevre ve Orman Bakanlığınca taraf olunan işlem ve sözleşmelerde Orman Genel Müdürlüğü taraf olur ve Çevre ve Orman Bakanlığı leh ve aleyhine açılmış olan davalar ile başlatılmış olan takiplerde adı geçen Genel Müdürlük kendiliğinden taraf sıfatını kazanır. Söz konusu görevlere ilişkin olarak bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Çevre ve Orman Bakanlığınca yapılmış iş ve işlemler sebebiyle açılacak davalar Orman Genel Müdürlüğüne yöneltilir.

Çevre ve Orman Bakanlığından Orman Genel Müdürlüğüne devredilen görev ve hizmetlere ilişkin dava ve icra takip dosyaları Maliye Bakanlığı ile Orman Genel Müdürlüğünce müştereken belirlenecek esaslara göre bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde adı geçen Genel Müdürlüğe devredilir. Bu şekilde devredilen dava ve icra takipleri ile ilgili olarak devir tarihine kadar yapılmış her türlü işlem ilgili idareler adına yapılmış sayılır.'

MADDE 57- 3234 sayılı Kanunun eki (1) sayılı cetvel ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 58- 26/1/2011 tarihli ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

'h) Bakanlık tarafından talep edilen özel projeler ve kentsel altyapı projeleri ile yapım işlerini yapar veya yaptırır.

ı) Bankaya kaynak temin etmek üzere, proje kaynağı için herhangi bir borç ve şartlı yükümlülük altına girmemek kaydıyla kâr amaçlı gayrimenkul yatırım projeleri ile uygulamalar yapar veya yaptırır.'

MADDE 59- 6107 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'(1) Yönetim Kurulu, Genel Kurula karşı sorumlu karar organıdır. Yönetim Kurulu Genel Müdür dahil yedi üyeden oluşur.

(2) Yönetim Kurulunun dört üyesi Bakanlık tarafından atanır; iki üyesi de belediyeleri ve il özel idarelerini temsil etmek üzere Genel Kurula katılan belediye başkanları ve il özel idare temsilcileri arasından İçişleri Bakanlığı tarafından önerilen iki kat aday arasından Genel Kurul tarafından seçilir. Yönetim Kurulu yemin törenini izleyen ilk toplantıda, aralarından birer üyeyi başkan ve başkan vekili olarak seçer.'

MADDE 60- 6107 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Genel Müdür, Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atanır.'

MADDE 61- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'müşterek kararname ile,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Başkan Yardımcıları Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan tarafından,' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 62- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğü bölümlerinden çıkarılmış ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek aynı cetvelin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Orman Genel Müdürlüğüne ait bölümlerine eklenmiştir.

Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere ihdas edilen ikiyüze kadar kadroya, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunundaki sınırlamalara tabi olmadan açıktan ve naklen atama yapılabilir.

MADDE 63- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 64- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) SAYILI CETVEL

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MERKEZ TEŞKİLATI

Genel Müdür	Genel Müdür Yrd.	Hizmet Birimleri	Danışma ve Denetim Birimleri	Yardımcı Birimler
Genel Müdür	Genel Müdür Yrd.	1) Orman Zararlılarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı	1) Teftiş Kurulu Başkanlığı	1) Personel Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yrd.	2) Orman Yangınlarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı	2) Hukuk Müşavirliği	2) İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yrd.	3) Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanlığı	3) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	3) Dış İlişkiler, Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yrd.	4) Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı		4) Orman Harita ve Uzaktan Algılama Dairesi Başkanlığı
	Genel Müdür Yrd.	5) İşletme ve Pazarlama Dairesi Başkanlığı		5) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

		6) Ağaçlandırma Dairesi Başkanlığı		
		7) Toprak Muhafaza ve Havza Islahı Dairesi Başkanlığı		
		8) Silvikültür Dairesi Başkanlığı		
		9) Orman ve Köy İlişkileri Dairesi Başkanlığı		
		10) İnşaat ve İkmal Dairesi Başkanlığı		
		11) Odun Dışı Ürün ve Hizmetler Dairesi Başkanlığı		
		12) Fidanlık ve Tohum İşleri Dairesi Başkanlığı		

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Uzman	1	37	37
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	30	30
TH	Arkeolog	1	4	4
TH	Arkeolog	2	1	1
TH	Teknisyen	3	20	20
YH	Hizmetli	7	15	15
YH	Hizmetli	12	10	10
	TOPLAM		117	117

Esas Sayısı:2011/106
Karar Sayısı:2012/192

KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Koruma Bölge Kurulları Koordinasyon Müdürü	1	1	1
TH	Mühendis	6	2	2
TH	Mimar	6	1	1
TH	Şehir Plancısı	6	1	1
	TOPLAM		5	5

KURUMU : ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Fotogrametri Müdürü	1	1	1
GİH	Fotogrametri Müdür Yardımcısı	1	1	1
	TOPLAM		2	2

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Müsteşar Yardımcısı	1	1	1

GİH	Genel Müdür	1	1	1
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	2	2
GİH	Daire Başkanı	1	8	8
TH	Mühendis	5	55	55
TH	Şehir Plancısı	5	15	15
TH	Jeolog	5	5	5
TH	Jeomorfolog	5	5	5
SH	Biolog	5	30	30
	TOPLAM		122	122

KURUMU : ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Şube Müdürü	1	81	81
	TOPLAM		81	81

KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	2	2
GİH	Memur	9	6	6
TH	Mimar	1	2	2
TH	Mimar	3	2	2
TH	Mimar	6	2	2

TH	Mühendis	1	2	2
TH	Mühendis	3	2	2
TH	Mühendis	6	2	2
TH	Şehir Plancısı	1	1	1
TH	Şehir Plancısı	3	1	1
TH	Şehir Plancısı	6	3	3
TH	Arkeolog	1	2	2
TH	Arkeolog	3	2	2
TH	Arkeolog	6	2	2
TH	Müze Araştırmacısı	1	2	2
TH	Müze Araştırmacısı	3	2	2
TH	Müze Araştırmacısı	6	2	2
	TOPLAM		37	37

KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Bilgisayar İşletmeni	3	8	8
GİH	Bilgisayar İşletmeni	5	8	8
GİH	Bilgisayar İşletmeni	7	8	8
GİH	Bilgisayar İşletmeni	9	10	10
GİH	Memur	7	2	2
GİH	Memur	9	4	4
GİH	Memur	10	4	4
GİH	Memur	11	7	7
GİH	Memur	12	8	8
TH	Mimar	1	7	7
TH	Mimar	3	10	10
TH	Mimar	6	21	21
TH	Mühendis	1	6	6
TH	Mühendis	3	8	8

Esas Sayısı:2011/106
Karar Sayısı:2012/192

TH	Mühendis	6	20	20
TH	Şehir Plancısı	1	3	3
TH	Şehir Plancısı	3	5	5
TH	Şehir Plancısı	6	10	10
TH	Arkeolog	1	3	3
TH	Arkeolog	3	5	5
TH	Arkeolog	6	10	10
TH	Müze Araştırmacısı	1	3	3
TH	Müze Araştırmacısı	3	5	5
TH	Müze Araştırmacısı	6	10	10
	TOPLAM		185	185

KURUMU : ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Müsteşar Yardımcısı	1	1	1
	TOPLAM		1	1

KURUMU : ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Şube Müdürü	1	30	30
	TOPLAM		30	30

KURUMU : ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Orman Harita ve Uzaktan Algılama Daire Başkanı	1	1	1
	TOPLAM		1	1

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU : ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Bakanlık Müşaviri	1	7	7
	TOPLAM		7	7

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 35., 43., 45., 46., 56., 57., 63., 87., 90., 91., 117., 123., 127. ve 169. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN ve Celal Mümtaz AKINCI'nın katılımlarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında;

1- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,

2- Yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına,

27.10.2011 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Ayhan KILIÇ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, iptal davasına konu Kanun Hükmünde Kararname kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararnamelerin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözümlenmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, '*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*' denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyasî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, '*Bakanlar Kurulu*'na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılamayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

B- KHK'nin Tümünün Anayasa'ya Aykırılığı İddiasının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasaya aykırı olduğu ve iptali gerekeceği, iptal edilmesi halinde ise KHK'nin dayanaktan yoksun kalacağı belirtilerek KHK'nin tümünün Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 günlü, E.2011/60, K.2011/147 sayılı kararı ile 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasa'ya aykırılığı iddiasına dayalı iptal isteminin reddine karar verildiğinden KHK'nin tümüne yönelik Anayasa'ya aykırılık iddiası dayanaksız kalmıştır. İptal isteminin reddi gerekir.

C- KHK'nin Ayır Ayrı Tüm Maddeleri ve Eki (1) Sayılı Cetvel ile (1), (2) ve (3) Sayılı Listelerin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddelerinin ve eki (1) sayılı cetvel ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı ve acil, ivedi, önemli ve zorunlu konuları düzenlemediği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 1. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'nin 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasına Eklenen (h) Bendi

KHK'nin 1. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendi, 23.8.2011 günlü, 653 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 6. maddesiyle değiştirildiğinden konusu kalmayan (h) bendine ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

2- KHK'nin 4. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'nin 7. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasına Eklenen (e) Bendi

KHK'nin 4. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 7. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (e) bendi, 16.5.2012 günlü, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bende ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

3- KHK'nin 5. Maddesiyle Değiştirilen 644 Sayılı KHK'nin 8. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (ı) Bendi

KHK'nin 5. maddesiyle değiştirilen 644 sayılı KHK'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) bendi, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendiyle, bentte yer alan '*kriterlerini*' ibaresinden sonra gelmek üzere '*Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte*' ibaresi eklenerek değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

4- KHK'nin 7. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'nin 10. Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasında Yer Alan (ç) İbaresinin (c) Şeklinde Değiştirilmesi

KHK'nin 7. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan ve (c) şeklinde değiştirilen (ç) ibaresi, 6306 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan değişikliğe ilişkin hükmün iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

5- KHK'nin 8. Maddesi

KHK'nin 8. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 11. maddesinde yapılan değişiklikler, 6306 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

6- KHK'nin 10. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (e) Bendi

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi, 662 sayılı KHK'nin 14. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle, bentte yer alan '*değiştirmek*,' ibaresinden sonra gelmek üzere '*onaylamak*,' ibaresi eklenerek değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

7- KHK'nin 13. Maddesi

KHK'nin 13. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 32. maddesine eklenen (2) numaralı fıkra, 23.8.2011 günlü, 653 sayılı KHK'nin 7. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

8- KHK'nin 20. Maddesi

KHK'nin 20. maddesiyle yürürlükten kaldırılan, 27.6.1989 günlü, 375 sayılı 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması, Devlet Memurları ve Diğer Kamu Görevlilerine Memuriyet Taban Aylığı ve Kıdem Aylığı ile Ek Tazminat Ödenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 3. maddesinin birinci fıkrasında yer alan '*Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı*,' ve sekizci fıkrasında yer alan '*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*,' ibareleri, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle 375 sayılı KHK'ye eklenen ek madde 12'nin (1) numaralı fıkrasının (m) bendiyle yürürlükten kaldırıldığından,

konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

9- KHK'nin 21. Maddesi

KHK'nin 21. maddesiyle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun '*Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması*' başlıklı 8. maddesinin (b) bendinin birinci paragrafının dördüncü cümlesi ile ikinci paragrafının üçüncü cümlesinde, değiştirilerek onaylanan imar planlarının belediye başkanlıkları ile valilikler tarafından tespit edilen ilan yerleriyle birlikte ilgili idarelerin internet sayfalarında da ilan edilmesi öngörülmüştür. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesine göre, imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulmasında yetkili idareler, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediyeler; belediye ve mücavir alan sınırları dışında ise il özel idareleridir. Dolayısıyla dava konusu kural ile yapılan değişiklik, belediye ve il özel idarelerinin görevine ilişkindir.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit edilmiştir. Yetkinin kapsamına ilk olarak kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

İkinci olarak kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.

6223 sayılı Yetki Kanunuyla kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi amacıyla yönelik olarak Bakanlar Kuruluna verilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi, Bakanlıklar ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları kapsamakta olup Bakanlık veya bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş niteliğinde olamayan kamu kurum ve kuruluşları kapsamına almamaktadır. Bakanlar Kurulunun, 6223 sayılı Yetki Kanunu'na dayanarak bakanlık veya bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluş niteliğinde olamayan kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki, teşkilat ve kadrolarına ilişkin düzenleme yapması mümkün değildir.

Anayasa'nın 127. maddesi uyarınca belediyeler ve il özel idareleri mahallî idare kuruluşu niteliğindedirler. Merkezî idare, mahallî idareler üzerinde vesayet yetkisine sahip olmakla birlikte bu durum, mahallî idareleri merkezi idarenin bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşu haline getirmemektedir. Bu itibarla, belediye ve il özel idarelerinin görevinde değişiklik öngören dava konusu kural, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

10- KHK'nin 22. Maddesi

KHK'nin 22. maddesiyle, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 27. maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmiştir. Anılan maddede, köylerde yapılacak yapıların ruhsata bağlanmasına ilişkin olarak yetkili idarelerce uygulanacak usul ve esaslar düzenlenmiştir. Kuralda sözü edilen yetkili idareler, 3194 sayılı Kanun'un 21. maddesine göre yapı ruhsatı verme yetkisini haiz olan belediyeler ve il özel idareleridir. Dolayısıyla dava konusu kuralla, belediyeler ve il özel idarelerinin göreviyle ilgili düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, belediyeler ve il özel idarelerinin görevine ilişkin düzenleme içeren dava konusu kural, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

11- KHK'nin 23. Maddesi

KHK'nin 23. maddesi ile 3194 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin birinci fıkrasıyla, mera, yaylak ve kışlakların geleneksel kullanım amacıyla geçici yerleşme yeri olarak kullanılmasına olanak sağlayan düzenlemeler yapılmıştır. Bu amaçla valilikler bünyesinde bir komisyon oluşturulması ve söz konusu komisyon tarafından il genelindeki toplam mera, yaylak ve kışlakların binde beşini geçmemek üzere belirlenen alanların geçici yerleşme yeri olarak tahsis edilmesi öngörülmüştür. Mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacı değiştirilen kısımlarının, hazine adına kaydedileceği belirtilmiştir. Bu şekilde geçici yerleşim yeri olarak belirlenerek tahsis amacı değiştirilen alanların, belediye ve mücavir alan sınırları içinde kalan kısımlarının ilgili belediyelere; diğer kısımlarının ise il özel idarelerine veya özel kanunlarla belirlenen ilgili idarelere tahsis edilmesi gerektiği kurala bağlanmış; bu alanlardan, kamu hizmetlerinde kullanılacak bölümlerin dışında kalan yerlerin talep sahiplerine bedeli karşılığında yirmi dokuz yıla kadar tahsis edilmesi öngörülmüştür. Ayrıca fıkranın devamında bu yerlerde yapılacak yapılara ilişkin çeşitli kuralları getirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise mera, yaylak ve kışlakların 12.3.1982 günlü, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen turizm merkezleri ile kültür ve turizm gelişim bölgeleri kapsamında kalan kısımlarının, tahsis amacı değiştirilmek suretiyle Hazine adına tescili ve bu alanların Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsisi öngörülmüştür.

Mera, yaylak ve kışlakların kullanımı ve bunların tahsis amacının değiştirilmesine ilişkin düzenlemenin kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi ile bir ilgisinin bulunmadığı açıktır. Diğer taraftan, mera, yaylak ve kışlakların kullanımı ve bunların tahsis amacının değiştirilmesine ilişkin kural, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin düzenleme olarak da nitelendirilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

12- KHK'nin 24. Maddesi

KHK'nin 24. maddesiyle 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin, anılan Kanun'un kapsamını düzenleyen ikinci fıkrası değiştirilmiştir.

4708 sayılı Kanun; can ve mal güvenliğini teminen, imar planına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılmıştır. Proje ve yapı denetimi görevi, 3194 sayılı Kanun'a göre belediye ve il özel idarelerine ait bir görev olduğundan, bu Kanun'un uygulamasından sorumlu idareler de belediyeler ve il özel idareleridir. Belediyeler ve il özel idarelerinin yapı denetimine ilişkin görev ve yetkilerini kullanabileceği alanlar, 4708 sayılı Kanun'un kapsam maddesinde belirtilmiştir. Bu itibarla, 4708 sayılı Kanun'un kapsam maddesinde değişiklik yapılması, belediye ve il özel idarelerinin 4708 sayılı Kanun'dan kaynaklanan görevlerinde değişiklik yapılması anlamını taşır.

Her ne kadar 4708 sayılı Kanun'da yapı denetim kuruluşlarının denetimi ve bu kuruluşlarca uyulacak usul ve esasların belirlenmesi hususunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bazı yetkiler verilmiş ise de Bakanlığın yetkileri daha çok düzenleme ve denetlemeyle sınırlı olup, 4708 sayılı Kanun'u doğrudan uygulama yetkisi belediyeler ve il özel idarelerindedir.

Açıklanan nedenlerle, belediye ve il özel idarelerinin görevine ilişkin düzenleme içeren dava konusu kural, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

13- KHK'nin 27. Maddesiyle Değiştirilen 4708 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin Beşinci Fıkrası

4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin, değiştirilen beşinci fıkrası, yapı sahibi tarafından yapı denetim kuruluşuna ödenmesi gereken hizmet bedelinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

Sözü edilen düzenlemenin, bir özel hukuk sözleşmesi olan yapı hizmet sözleşmesinin hükümlerine (bedeline) ilişkin olduğu açıktır. Yapı hizmet sözleşmesinin hükümlerine ilişkin düzenleme yapılmasının kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi ile bir ilgisi bulunmadığı gibi söz konusu düzenleme kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin düzenleme olarak da nitelendirilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında değildir. İptali gerekir.

14- KHK'nin 27. Maddesiyle Değiştirilen 4708 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin Altıncı Fıkrası

KHK'nin 27. maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin altıncı fıkrası, 662 sayılı KHK'nin 16. maddesiyle, fıkra da yer alan '%1'i' ibarelerinin '% 3'ü' olarak değiştirilmesi nedeniyle konusu kalmayan bu fıkra ile ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

15- KHK'nin 51. Maddesiyle 2863 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 4. Maddenin İkinci Fıkrası

KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürü, söz konusu varlıkların ve alanların özelliklerine göre konusunda uzmanlaşmış biyolog, peyzaj mimarı, ziraat, çevre, orman ve su ürünleri mühendisleri*" ibaresi, 662 sayılı KHK'nin 15. maddesiyle ile değiştirildiğinden; "*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında,..*" ibaresi ise 662 sayılı KHK'nin 15. maddesiyle ile yürürlükten kaldırıldığından konusu kalmayan ikinci fıkra ile ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

16- KHK'nin 54. Maddesi

KHK'nin 54. maddesiyle 31.10.1985 günlü, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ç) bendi, 657 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 12. maddesiyle değiştirildiğinden; mevcut (ç) bendinin (d) bendi olarak teselsül ettirilmesi, 657 sayılı KHK'nin 12. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

17- KHK'nin 55. Maddesi

KHK'nin 55. maddesiyle 3234 sayılı Kanun'a eklenen 22/A maddesi, 657 sayılı KHK'nin 13. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

18- KHK'nin 61. Maddesi

KHK'nin 61. maddesiyle 2.3.1984 günlü, 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun ek 3. maddesinin ikinci fıkrasına '*müşterek kararname ile,*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Başkan Yardımcıları Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan tarafından,*' ibaresi, 24.10.2011 günlü, 661 sayılı KHK'nin 25. maddesiyle değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

19- KHK'nin Diğer Kuralları

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı gerekçesiyle iptal edilen kuralları ile hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarının 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olduğu anlaşıldığından bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU, 4708 Kanun'un 5. maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümü ile 41. maddesiyle 2863 sayılı Kanun da yapılan ibare değişiklikleri ve aynı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13), (14), (15) ve (16) numaralı alt bentler yönünden bu görüşe katılmamıştır.

D- Kanun Hükmünde Kararname'nin Tüm Maddelerinin Anayasa'nın 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, 648 sayılı KHK'nin ayrı ayrı tüm maddelerinin ve eki (1) sayılı cetvel ile (1), (2) ve (3) sayılı listelerin Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin düzenleme içerdiği, bu nedenle Anayasa'nın 2., 6. 7. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 62. Maddesinin İkinci Fıkrası

648 sayılı KHK'nin 62. maddesinin ikinci fıkrasında, bu KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere ihdas edilen iki yüze kadar kadroya, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'ndaki sınırlamalara tabi olmadan açıktan ve naklen atama yapılabileceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa'nın 161. maddesinde, Devletin ve kamu iktisadi teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamalarının '*yıllık bütçelerle*' yapılacağı ve bütçenin '*kanunla*' düzenleneceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 163. maddesinde bütçelerde değişiklik yapılmasının esasları düzenlenmiş, maddenin üçüncü cümlesinde ise '*Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname ile bütçede değişiklik yapmak yetkisi verilemez.*' hükmüne yer verilmiştir.

KHK'nin 62. maddesinin ikinci fıkrasıyla, 648 sayılı KHK ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında kullanılmak üzere ihdas edilen iki yüze kadar kadroya, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunundaki sınırlamalara tabi olmadan açıktan ve naklen atama yapılabilmesinin olanaklı kılınması, 6091 sayılı Bütçe Kanunu'nun 22. maddesinin (1) numaralı fıkrasında öngörülen sınırlamaların, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatına tahsis edilen iki yüz kadro yönünden uygulanmaması sonucunu doğurduğundan bu durum, bütçe kanununda değişiklik yapılması anlamı taşımaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 163. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2- KHK'nin Diğer Kuralları

KHK'nin 62. maddesinin ikinci fıkrası ile 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında bulunmadıkları gerekçesiyle iptal edilenler ve ayrıca hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarında Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir

düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

E- Kanun Hükmünde Kararname'nin İçerik Yönünden İncelenmesi

1- KHK'nin 1. Maddesiyle Değiştirilen 644 Sayılı KHK'nin 2. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (ç) Bendinde Yer Alan "*Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile*" ve "*mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri*" İbareleri

Dava dilekçesinde, dava konusu kuralların Anayasa'nın 2., 5., 6., 7., 87., 117. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

a- Anayasa'nın 7. ve 87. Maddeleri Yönünden İnceleme

Dava dilekçesinde, hiçbir ölçü getirilmeden ve çerçevesi çizilmeden Bakanlar Kuruluna mahallî idarelere ait bir görev olan planlama hizmetlerini Bakanlığa devretme yetkisi verilmesinin, yasama yetkisinin devri niteliğinde olduğu belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 7. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralların da yer aldığı 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askerî yasak bölgeleri, genel sığınak alanları ve özel güvenlik bölgelerine ilişkin etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapma, yaptırma, onaylama, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde resen ruhsat ve yapı kullanma izni verme görev ve yetkisi verilmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde, '*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.*' denilmektedir. Öte yandan, Anayasa'nın 87. maddesinde '*kanun koyma*' yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bir görev olduğu açıklığa kavuşturulmuştur. Buna göre, Anayasa'da kanun ile düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir.

Farklı koşul ve durumlara göre sık sık değişik önlemler alma, bunları kaldırma ve süratli biçimde hareket etme zorunluluğunun bulunduğu alanlarda, yasama organının temel kuralları

saptadıktan sonra, uzmanlık ve teknik konulara ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamaz.

Dava konusu kuralları da içeren (ç) bendinde, Bakanlığın, Bakanlar Kurulunca belirlenen alanlarda ne tür yetkiler kullanabileceği açıkça düzenlenmek suretiyle konunun çerçevesi çizilmiştir. Bakanlığın, bu yetkileri kullanılacağı alanların belirlenmesi, idari ve teknik bir mesele olup gelişen koşul ve durumlar dikkate alınarak süratli bir şekilde karar alınabilmesini sağlamak amacıyla bu konudaki yetkinin Bakanlar Kuruluna bırakılması yasama yetkisinin devri anlamına gelmez.

Açıklanan nedenlerle dava konusu kurallar, Anayasa'nın 7. ve 87. maddelerine aykırı değildir.

b- Anayasa'nın 2. ve 5. Maddeleri Yönünden İnceleme

Dava dilekçesinde, ülke güvenliği açısından önemli olan ve gizlilik taşıyan milli güvenliğe dair tesisler, askerî yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri ile ilgili plan ve projelerin Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Harita Genel Komutanlığınca yapılacağı mevzuatta yer almış iken bu alanlardaki planların yapım esaslarını belirleme ve bu planları gerektiğinde bizzat yapma yetkisinin Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne verilmesinin, yetki karmaşasına yol açacağı gibi anılan Genel Müdürlüğün bunları özel kişilere de yaptırabildiği gözetildiğinde milli güvenliği tehdit ettiği belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2. ve 5. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri '*belirlilik ilkesi*'dir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir.

Anayasa'nın 5. maddesinde, Türk Milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamanın Devletin temel amaç ve görevlerinden olduğu belirtilmiştir. Buna göre Devlet, ülke güvenliğini sağlamak amacıyla her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

Millî güvenliğe dair tesisler, askerî yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgelerinde her tür ve ölçekteki harita, etüt, plan ve parselasyon planlarını yapma yetkisi, bu konuda ayrık bir düzenleme bulunmadığından 3194 sayılı Kanun'daki genel kural uyarınca belediye ve il özel idarelerindedir. Dava konusu kurallarla, mahallî idarelere ait olan planlama yetkisinin belirtilen alanlarla sınırlı olmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmasına olanak tanınmıştır. Dolayısıyla belirsizliğe yol açan herhangi bir durum söz konusu değildir.

Öte yandan, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuatla, bu bölgelerdeki yapılaşmalar için ruhsat verilmeden önce yetkili komutanlığın izninin alınması zorunlu kılınmak suretiyle anılan komutanlıklara, bölgenin savunma gücü ve gizliliği yönünden sakıncalı olabilecek yapıların inşasını önleme olanağı tanınmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2. ve 5. maddelerine aykırı değildir.

c- Anayasa'nın 127. Maddesi Yönünden İnceleme

Dava dilekçesinde, yerel düzeyde uygulanacak planların yapımı görevinin merkezî idareye bırakılması kanun koyucunun takdirinde olmakla birlikte yerel yönetimlerin bu süreçten tamamen dışlanması imar planlarındaki uyumu bozacağı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Mahallî idarelere ilişkin Anayasa'nın 127. maddesinin birinci fıkrasında, bunların il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileri oldukları, ikinci fıkrasında yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleri ile yetkilerinin, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Maddenin beşinci fıkrasında ise merkezî idarenin, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir.

Anayasa'da imar planlarına ilişkin yetkinin merkezi idare ya da yerel yönetimlere ait olduğu konusunda bir kural yer almamakta olup ihtiyaçlara göre bu hususun belirlenmesi yetkisi kanun koyucunun takdirindedir.

Mahallî müşterek ihtiyaç, herhangi bir yerel yönetim biriminin sınırları içinde yaşayan kişi, aile, zümre ya da sınıfın özel çıkarlarını değil, aynı yörede birlikte yaşamaktan doğan somut durumların yarattığı, yoğunlaştırdığı ve sürekli güncelleştirdiği, özünde etkinlik, ölçek ve sağladığı yarar bakımından yerel sınırları aşmayan, bölünebilir ve rekabet konusu olabilen yerel ve kamusal hizmet karakterinin ağır bastığı ortak beklentileri ifade etmektedir. Anayasa'da il, belediye ya da köy halkının yerel ortak ihtiyaçlarının neler olduğu belirlenmemiş, bunun saptanması hususu kanun koyucuya bırakılmıştır. Bu durumda kanun koyucu, kamu yararını gözeterek, anayasal sınırları içinde merkezî yönetimle yerel yönetim arasındaki görev sınırlarını belirleyebilir. İdarenin bütünlüğü ilkesinden hareketle düzenlemenin yerel yönetimleri ortadan kaldırma ya da etkisiz kılma amacına yönelik olmaması, belirli alanlar bakımından belirli koşullara bağlı ve yerel yönetimlere bir yük ya da borç getirmeden kimi görev ve yetkilerin merkezî yönetim birimine bırakılması mümkündür.

İmar planlarının yapımı ve değiştirilmesi, temelde belediyelerden başlayıp merkezî yönetime kadar çeşitli düzeylerdeki karar verme süreci sonunda tamamlanır. Yerel ölçekteki gereksinimlere getirilen çözümlerin aynı zamanda ülkenin genel ihtiyaçlarıyla da uyumlu olması gerekmektedir. Bu nedenle söz konusu planlar, merkezî yönetimin vesayet yetkilerini kullanarak yerel yönetimlerle birlikte gerçekleştirdiği siyasal, hukuki ve teknik belgelerdir. Bu planların yapımı, merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasında anayasal, yasal ve teknik düzeyde işbirliği ve uyumu gerektirebilir.

Bakanlar Kurulunca kamu yararı gözetilerek belirlenen projeler kapsamında kalan alanlar ile ülke güvenliği için büyük önem taşıyan milli güvenliğe dair tesisler, askerî yasak bölgeler, genel sığınak alanları ve özel güvenlik bölgeleriyle ilgili etütleri, harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını yapma görev ve yetkisinin Bakanlığa verilmesi kanun koyucunun takdiri kapsamındadır. Kurallarda belirtilen alanların dışında kalan yerlerde imar planlarını yapma yetkisi yerel yönetimlerde kalmaya devam ettiğinden, düzenlemenin yerel yönetimleri ortadan kaldırmayı ve etkisiz kılmayı amaçladığı söylenemez. Kaldı ki, bu alanlardaki planlama yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmekle birlikte ruhsatlandırma yetkisi yerel yönetimlerde bırakılarak yerel yönetimlerin imar ve yapılaşma sürecinden tamamen dışlanması engellenmiştir.

Kurallarda belirtilen alanlarla ilgili mahallî idarelerin başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde ruhsatlandırma yapmaması halinde ruhsat ve yapı kullanma izninin resen Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca verileceğinin öngörülmesi, mahallî idarelerin bu görevlerini ifadan kaçınmalarını engelleme amacına yönelik olup yerel yönetimlerin bu husustaki yetkilerinin takdire bağlı olarak kaldırılması şeklinde nitelendirilemez. Nitekim Anayasa Mahkemesi kararlarında da vurgulandığı gibi, yerinden yönetim kuruluşlarının kanunla kendilerine verilen görevleri hiç yapmaması veya kanunun öngördüğü şekilde yapmaması gibi kamu yararının zorunlu kıldığı durumlarda kanunla öngörülmek kaydıyla, merkezî idareye yerinden yönetim kuruluşunun yerine geçerek karar alma yetkisi tanınabilir. Buna göre dava konusu kurallarda belirtilen alanlarda inşaat ruhsatı ve oturma izni vermekle yetkilendirilen mahallî idarelerin başvuru tarihinden itibaren iki ay içerisinde bu görevlerini yapmaması durumunda Bakanlığın, bu idarelerin yerine geçerek resen bu işlemleri yapmasında Anayasa'ya aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, dava konusu kurallar, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralların, Anayasa'nın 6. ve 117. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

2- KHK'nin 4. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'nin 7. Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (j) Bendine Eklenen '*mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı,*' İbaresini

Dava dilekçesinde, yerel düzeyde uygulanacak planların yapımı görevinin merkezî idareye bırakılması kanun koyucunun takdirinde olmakla birlikte yerel yönetimlerin bu süreçten tamamen dışlanması imar planlarındaki uyumu bozacağı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı ile ilgili her tür ve ölçekteki planların yapılmasına ilişkin esasları belirleme ve bunlara ilişkin her tür ve ölçekteki harita, etüt, plan ve parselasyon planlarını gerektiğinde yapma, yaptırma ve resen onaylama görev ve yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bir birimi olan Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Dava konusu kural, 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendiyle Bakanlığa verilen ve yukarıda incelenen görevin, Bakanlığın bir birimi olan Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirileceğinin ifadesinden ibarettir.

644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) yer alan "*Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile*" ve "*mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri*" ibarelerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

3- KHK'nin 10. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'ye Eklenen 13/A Maddesinin (1) Numaralı Fıkrasının (a) Bendinde Yer Alan '*sulak alanlar*' İbaresini ile (b), (ç), (d) ve (e) Bentleri

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine yönelik olarak ileri sürülen iddialar dava konusu kuralların bütününe yönelik olduğundan kurallar birlikte incelenmiştir.

a- Kuralların Anlam ve Kapsamı

KHK'nin genel gerekçesinden, KHK'nin esas amacının, kültür varlıklarının korunmasına ilişkin hizmetlerle tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin hizmetlerin birbirinden ayrıştırılarak tabiat varlıklarının korunması ve kullanılmasına ilişkin iş ve işlemlerin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde münhasıran bu iş için kurulmuş bir teşkilat tarafından yürütülmesini sağlamak ve 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılarak bu Kuruma ait yetki, görev ve sorumlulukların Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmesi olduğu anlaşılmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda KHK'nin 15. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen ek 1. maddeyle, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılarak bu Kurum tarafından yerine getirilen iş ve işlemlerin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birimlerince yürütülmesi öngörülmüştür. Ayrıca, KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddeyle, taşınır tabiat varlıkları hariç tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak anılan Kanun'da öngörülen iş, işlem ve kararlar bakımından görevli ve yetkili bakanlığın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olduğu belirtilerek tabiat varlıklarının korunması ilişkin hizmetler Kültür ve Turizm Bakanlığının sorumluluk alanından çıkarılmıştır.

Bu değişikliklere paralel olarak KHK'nin 10. maddesi ile 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesiyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuş ve daha önce Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca ifa edilen kimi görev ve yetkiler anılan Genel Müdürlüğe verilmiştir.

Anılan 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali istenen bent ve ibareleriyle, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne şu görevler verilmiştir:

- Sulak alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.

- Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.

- Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.

- Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak, hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devlet'in hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufla bulunmak, işletmek, işlettmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

b- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, Anayasayla Devlete yüklenen çevre sağlığını koruma ve çevrenin kirlenmesini önleme ödevinin beraberinde etkin bir Devlet denetimi gerektirdiği, doğası gereği tarafsız ve bağımsız olarak yerine getirilmesi gereken denetim faaliyetinin ayrı tüzel kişiliği haiz Özel Çevre Koruma Kurumu yerine Devlet tüzel kişiliği içerisinde yer alan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesinin çevre koruma güvencelerini zayıflatacağı, tarih, kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının iç içe olması nedeniyle bunlara ilişkin olarak bütüncül bir koruma anlayışının benimsenmesi gerektiği, kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin yetki ve sorumlulukların farklı idarelere verilmesinin, bu alanların etkili bir şekilde korunamaması sonucunu doğuracağı, 2872 sayılı Çevre Kanunu ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ile tabiat varlıklarına ilişkin olarak Bakanlar Kuruluna, Kültür ve Turizm Bakanlığına ve kültür varlıklarını koruma kurullarına yetki tanıyan hükümleri yürürlükte olduğu halde aynı yetkilerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilmesinin belirsizlik yarattığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 56. ve 63. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 56. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, *'Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.'* kuralına yer verilmiş; 63. maddesinin birinci fıkrasında ise *'Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.'* hükmü yer almıştır.

Bu hükümlere göre, çevrenin geliştirilmesi, çevre sağlığının korunması ve çevre kirlenmesinin önlenmesine; tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasına yönelik her türlü tedbiri almak Devletin temel ödevlerindendir. Bu amaçla Devlet, çevrenin ve kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını sağlamak için etkili bir maddi hukuk düzeni oluşturmak

ve öngörülen maddi hukuku uygulamak üzere gereken teşkilatı kurmakla yükümlüdür. Anayasa'da bu görevleri yürütmek amacıyla oluşturulacak teşkilatın niteliğiyle ilgili herhangi bir belirleme yapılmamış, bu konuda kanun koyucuyu sınırlandıran herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu nedenle çevrenin geliştirilmesi, çevre sağlığının korunması ve çevre kirlenmesinin önlenmesine; tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasına yönelik olarak oluşturulacak teşkilatın türünü, yapısını ve niteliğini belirlemek kanun koyucunun takdirindedir. Kanun koyucu, bu görevlerin merkezî idare teşkilatı içerisinde yer alan bir kamu kurumu tarafından yerine getirilmesini öngörebileceği gibi bu görevi merkezi idare teşkilatı dışında yer alan özerk bir kamu kurumuna da tevdi edebilir.

Bu itibarla, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve tabiat varlıklarının tescili, onayı, ilanı, planlanması, yönetilmesi ve işletilmesi ile ilgili kimi görevlerin merkezi idare içerisinde teşkilatlandırılan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilmiş olması, kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır. Bu alanların korunmasına yönelik görevlerin Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne yürütülmesinin olumlu sonuç doğurup doğurmayacağı anayasallık denetiminin kapsamı dışında kalmaktadır.

Öte yandan, KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddeyle, söz konusu Kanun'da Kültür ve Turizm Bakanlığı ile bu Bakanlık bünyesinde kurulan Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve kültür varlıklarını koruma bölge kurullarınca yerine getirilmesi öngörülen iş ve işlemlerin tabiat varlıklarına ilişkin olan bölümünün, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile bu Bakanlık bünyesinde oluşturulan Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonları tarafından yerine getirileceği hükme bağlanmak suretiyle tabiat varlıklarıyla ilgili iş ve işlemler yönünden yetkili idareler açıklığa kavuşturulmuştur. Ayrıca, 2872 sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre, özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil ve ilan yetkisi Bakanlar Kuruluna ait olup dava konusu kural ile Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğüne verilen görev, Bakanlar Kurulu kararına esas olmak üzere gereken hazırlık işlemlerini yapmaktır. Dolayısıyla dava konusu kurallarla belirsizlik yaratıldığından söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2., 56. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

4- KHK'nin 10. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'ye Eklenen 13/A Maddesinin (2) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "*ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının*" İbaresini ile İkinci Cümlesinde Yer Alan "*Ancak Bakanlıkça*" İbaresini

Dava dilekçesinde, KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e)

bentlerine yönelik olarak ileri sürülen gerekçelerle kuralların, Anayasa'nın 2., 56. ve 63. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesin (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin dava konusu bölümüyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının tescili ve ilanının Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile yapılması kurala bağlanmıştır. Aynı fıkranın ikinci cümlesiyle bu kurala bir istisna getirilerek Bakanlıkça yapı yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dâhil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanlarının, Bakanlar Kurulu kararı ile tescil ve ilan edilmesi öngörülmüştür.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 56. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

5- KHK'nin 12. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'nin 25. Maddesine Eklenen (2) Numaralı Fıkra

Dava dilekçesinde, bakan müşavirlerinin kurum içinde ihtiyaç duyulan hizmetlerde görevlendirilmelerine olanak tanıyan düzenlemenin, kazanılmış hakların ihlali sonucunu doğurduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

644 sayılı KHK'nin 25. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, bakanlık müşavirlerinin Bakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakan yardımcısı olmak üzere çalıştırılacakları; 3046 sayılı Kanun'un 27. maddesinde ise bakanlık müşavirlerinin Bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakanlık makamına yardımcı olmak üzere çalıştırılacakları hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenlemelere göre bakanlık müşavirlerinin görevlerinin, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakan yardımcısı olmak olduğu anlaşılmaktadır.

Dava konusu kuralla, bakanlık müşaviri kadrosunda görev yapan kamu görevlilerinin, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakan yardımcısı olmak dışında da, Bakan tarafından uygun görülen merkez ve taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılmaları olanaklı kılınmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden birisi kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır.

Çerçevesi kanunla belirlenmek kaydıyla kamu görevlilerinin çalışma koşullarının ve görevlerinin değiştirilmesi her zaman mümkündür. Bu nedenle bir memuriyet kadrosuna bağlanan görevlerde değişiklik yapılması, o kadroda görev yapan memurların kazanılmış haklarının ihlali olarak değerlendirilemez. Diğer bir ifadeyle kamu görevlileri, atandıkları tarih itibarıyla mevzuatta öngörülen görevlerle sınırlı olarak çalıştırılabilecekleri yolunda bir kazanılmış hakka sahip değillerdir. Dava konusu kuralla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı müşavirlerinin çalışma koşullarında ve görevlerinde değişiklik yapılmış olup bu kişilerin bulundukları statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakların ihlalinden söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 11. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

6- KHK'nin 15. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'ye Eklenen Ek 1. Madde

Dava dilekçesinde, Anayasayla Devlete yüklenen çevre sağlığını koruma ve çevrenin kirlenmesini önleme ödevinin beraberinde etkin bir Devlet denetimi gerektirdiği, doğası gereği tarafsız ve bağımsız olması gereken denetim faaliyetinin ayrı tüzel kişiliği haiz Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı yerine Devlet tüzel kişiliği içerisinde yer alan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmesinin çevre koruma güvencelerini zayıflatacağı, öte yandan 383 sayılı KHK'de belirtilen iş ve işlemlerin hangi birim tarafından yerine getirileceğinin kanunla belirlenmeyip Bakan tarafından uygun görülen birimlerce yürütülmesinin öngörülmesinin '*belirlilik*' ve '*idarenin kanuniliği*' ilkelerine uygun düşmediği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 56. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralın (1) numaralı fıkrasıyla, 19.10.1989 günlü, 383 sayılı KHK ile kurulan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı kapatılmıştır.

Maddenin (2) numaralı fıkrasıyla, 383 sayılı KHK uyarınca Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına verilen görev ve yetkiler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmiş ve bunların,

Bakan tarafından uygun görülen Çevre ve Şehircilik Bakanlığının birimlerince yürütülmesi öngörülmüştür.

Maddenin (3) numaralı fıkrasında, kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına ait her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzeme, borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanların Çevre ve Şehircilik Bakanlığına hiçbir işleme gerek kalmaksızın devredilmiş sayılacağı, mülkiyeti hazineye ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığına tahsis edilmiş olanların hiçbir işleme gerek kalmaksızın tahsis amacıyla kullanılmak üzere Bakanlığa tahsis edilmiş sayılacağı belirtilmiştir.

Maddenin (4) numaralı fıkrasında, kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının harcamalarının, 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa istinaden Maliye Bakanlığınca yeni bir düzenleme yapılincaya kadar, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının 2011 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerden karşılanması öngörülmüştür.

Maddenin son fıkrasında ise Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının kaldırılması sonucu açığa çıkan yönetici personelin durumu düzenlenmektedir. Buna göre, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığında görev yapan bazı üst düzey kamu görevlilerinin, bu görevlerinin sona ermesi ve Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Başkan Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri ve Daire Başkanı kadrosunda bulunanların, bakanlık müşaviri kadrolarına; Özel Çevre Koruma Müdürü ve Özel Çevre Koruma Müdür Yardımcısı kadrolarında bulunanların ise bulundukları illerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün şube müdürü kadrolarına halen bulundukları kadro dereceleriyle atanmış sayılmaları öngörülmüştür. Bu madde uyarınca ihdas edilen bakanlık müşaviri kadrolarının herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacakları belirtilmiştir. Diğer taraftan, bakanlık müşaviri kadroları ile şube müdürü kadrolarına atananların eski mali haklarının korunması ve kendi istekleri ile başka kadro veya kurumlara geçenlere fark ödenmesinin sona ermesi öngörülmüştür. Bunlar dışında kalan personelin, hiçbir işleme gerek kalmaksızın kadro ve pozisyonlarıyla birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredildiği kurala bağlanmıştır.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 56. maddesine aykırı değildir.

383 sayılı KHK'ye göre yürütülmesi gereken iş ve işlemlerin 648 sayılı KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yerine getirileceği hususunda herhangi bir tartışma ve belirsizlik söz konusu değildir. Bakanlığa devredilen söz konusu iş ve işlemlerin Bakanlığın uzmanlık ve teknik yönden uygun olan birimine verileceğinde kuşku bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 56. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

7- KHK'nin 17. Maddesiyle 644 Sayılı KHK'ye Eklenen Geçici 6. Maddenin (1) ve (3) Numaralı Fıkraları

Dava dilekçesinde, 2863 sayılı Kanun'daki esas ve usullere göre tespit ve tescili yapılmış tabiat varlıkları ile doğal sit alanlarının statülerinin, kimlerden oluşacağı belirsiz bir komisyon marifetiyle yeniden belirlenmesinin, Anayasa ve Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesiyle Devlete yüklenen tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlama ödeviyle bağdaşmadığı, kaç üyeden ve hangi meslek gruplarından oluşacağı, seçiminin nasıl yapılacağı kanunla belirlenmeden anayasal koruma altındaki tabiat varlıklarını ve doğal sit alanlarını belirleyecek komisyonu oluşturma yetkisinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmesinin, yasama yetkisinin devri anlamına geldiği ve ayrıca belirlilik ilkesine aykırılık oluşturduğu belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 6., 7., 63., 87. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 17. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen geçici 6. maddenin (1) numaralı fıkrasıyla, daha önceki mevzuata göre doğal sit alanı ve tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilmiş alan ve varlıkların, bu niteliklerini koruyup korumadıkları yolunda yeniden değerlendirme yapılması öngörülmüştür. Bu amaçla doğal sit alanları ile kültür varlıklarına ilişkin her türlü belgenin en geç altı ay içinde Bakanlığa devredilmesi zorunlu kılınmıştır. Tabiat varlıkları ve doğal sitlerle ilgili yeni değerlendirme yapılmaya kadar bu alanlara ilişkin olarak kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurullarınca alınmış kararların geçerli olacağı açıklığa kavuşturulmuştur.

Aynı maddenin (3) numaralı fıkrasında ise daha önce Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunca yapılan tanım dikkate alınarak '*doğal sit alanı*' olarak belirlenen yerlerin, Bakanlık tarafından konunun uzmanlarından oluşturulacak komisyonca KHK'nin 41. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13) numaralı alt bent ile getirilen '*doğal sit alanı*' tanımını çerçevesinde yeniden değerlendirmeye tabi tutulması öngörülmüştür. Yeniden tespit edilen statülerin Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile; yapı yasağı öngörülen statülerin ise Bakanlar Kurulunca onaylandıktan sonra tescil edileceği düzenlenmiştir.

Bakanlık tarafından oluşturulacak komisyonun tabiat varlıkları ve doğal sit alanı statülerini yeniden değerlendirmek ve tespit etmekle görevli olduğu kuralda açıkça belirlenmiştir. Öte yandan, statüler yeniden tespit edilirken 2863 sayılı Kanun'da yapılan tanımların esas alınacağı hususunda kuşku bulunmamaktadır. Söz konusu komisyonun görev, yetki ve sorumlulukları

kanunla belirlendikten sonra üyelerinin kimlerden oluşacağını Bakanlık tarafından belirlenmesi, yasama yetkisinin devri olarak nitelenemez.

Ayrıca, statülerin yeniden değerlendirilmesi görevinin Bakanlık tarafından konunun uzmanlarından oluşturulacak bir komisyonca yerine getirileceği ve bu görevin Anayasa'nın 63. maddesi, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi ve 2863 sayılı Kanun'da belirlenen esaslar çerçevesinde ifa edileceği hususunda herhangi bir tartışma bulunmadığından kurallarda, belirsizlik ve hukuk devleti ilkesine de aykırılık bulunmamaktadır. Kaldı ki bu komisyon kararlarının yargı denetimine tabi olduğu da açıktır.

Açıklanan nedenle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2., 7., 63. ve 87. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralların, Anayasa'nın 90. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

8- KHK'nin 19. Maddesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin 15. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen ek 1. maddeye yönelik olarak ileri sürülen gerekçelerle kuralın, Anayasa'nın 2. ve 56. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, KHK'nin 15. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen ek 1. madde hükmü gereğince kapatılan Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının, 5018 sayılı Kanun'a ekli ve özel bütçeli idareleri gösteren II sayılı cetvelden çıkarılması öngörülmektedir.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının kapatılmasına bağlı olarak 5018 sayılı Kanun'da şekli değişiklik yapılmasını öngören dava konusu kural, KHK'nin 15. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen ek 1. maddeye ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle Anayasa'nın 2. ve 56. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

9- KHK'nin 32. Maddesiyle 645 Sayılı KHK'nin 19. Maddesine Eklenen (2) Numaralı Fıkra

Dava dilekçesinde, KHK'nin 12. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 25. maddesine eklenen (2) numaralı fıkraya yönelik olarak ileri sürülen gerekçelerle kuralın, Anayasa'nın 2. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

645 sayılı KHK'nin 19. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, bakanlık müşavirlerinin Bakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere çalıştırılacakları; 3046 sayılı Kanun'un 27. maddesinde ise bakanlık müşavirlerinin bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakanlık makamına yardımcı olmak üzere çalıştırılacakları hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenlemelere göre bakanlık müşavirlerinin görevlerinin, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak olduğu anlaşılmaktadır.

Dava konusu kuralla Orman ve Su İşleri Bakanlığında bakanlık müşaviri kadrosunda görev yapan kamu görevlilerinin, özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak dışında da, Bakan tarafından uygun görülen merkez ve taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılmaları olanaklı kılınmıştır.

KHK'nin 12. maddesiyle 644 sayılı KHK'nin 25. maddesine eklenen (2) numaralı fıkrasına ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 11. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

10- KHK'nin 36. Maddesiyle Değiştirilen 2873 Sayılı Kanun'un 5. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan '*onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin*' İbaresini

Dava dilekçesinde, milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı sınırları içinde kalan yerlerdeki gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz malların, uygulama imar planına göre hazırlanacak proje kapsamında kamulaştırılmasına olanak tanınmasının, kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla değil, arazi sahiplerine ve yatırımcılara imar rantı transfer edilmesi amacıyla yapılması sonucunu doğurduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 35. ve 46. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2873 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, Orman ve Su İşleri Bakanlığına, milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı sınırları içinde kalan yerlerdeki gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz mallar ile her türlü tesisleri kamulaştırma yetkisi verilmektedir. Dava konusu kuralla, anılan maddede yer alan '*hazırlanacak planın*' ibaresi, '*onaylı uygulama imar planına*

göre hazırlanacak projelerin' şeklinde değiştirilmek suretiyle Bakanlığın kamulaştırma yetkisi, onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin gerçekleşmesi amacına münhasır kılınmıştır. Dolayısıyla, kuralın önceki halinden farklı olarak Bakanlığın bu alanlarda kamulaştırma yapabilmesi için *'milli park gelişme planı'*nın hazırlanmış olması yetmemekte, bunun yanında uygulama imar planının ve bu plana uygun projenin de hazırlanmış olması gerekmektedir.

Anılan Kanun'un 12. maddesinde, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları ve tabiatı koruma alanlarındaki planların gerektirdiği her türlü hizmet ve faaliyetler ile koruma, yönetim, işletme, tanıtım, sportif, eğlenme ve dinlenme hizmetleri için gerekli alt yapı, üst yapı ve diğer tesislerin Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yapılacağı veya yaptırılacağı, yönetileceği veya işletileceği hükme bağlandığından Bakanlığın kamulaştırma yetkisinin, bu faaliyetler kapsamında üretilen projelerin gerçekleşmesi amacına yönelik olarak kullanılabileceği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında, *'Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.'* denilmek suretiyle mülkiyet hakkı güvenceye bağlanmıştır. Birey özgürlüğü ile doğrudan ilgili olan mülkiyet hakkı bireye emeğinin karşılığına sahip olma ve geleceğe yönelik planlar yapma olanağı tanıyan temel bir haktır. Anayasa'nın 35. maddesinde mülkiyet hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemiş, kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilceği öngörülmüştür. Ayrıca, mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı da belirtilmiştir. Anayasa'da mülkiyet hakkının kapsamı diğer bazı maddelerde yer alan hükümlerle de çerçevelenmiştir. Bu bağlamda kıyılara ilişkin 43., toprak mülkiyetine ilişkin 44., kamulaştırmayı düzenleyen 46., tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin 63., tabii servet ve kaynaklara ilişkin 168., ormanlara ilişkin 169. ve 170. maddelerde Anayasa'nın 35. maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkı güvencesinin çerçevesini belirleyen kurallar yer almaktadır.

Anayasa'nın 46. maddesinde öngörülen ve temel unsurunun *'kamu yararı'* olduğu kabul edilen kamulaştırma, bir taşınmaz üzerindeki özel mülkiyet hakkının, malikin rızası olmaksızın, kamu yararı için ve karşılığı ödenmek koşuluyla Devlet tarafından sona erdirilmesidir. Kamulaştırmayı düzenleyen 46. maddenin birinci fıkrasında, *'Devlet ve kamu tüzelkişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkilidir'* denilmektedir. Kamu yararı bulunması, kamulaştırma kararının kanunda gösterilen esas ve usullerine uyulması, gerçek karşılığın peşin ve nakden ödenmesi kamulaştırmanın anayasal unsurlarıdır.

Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları ve tabiatı koruma alanlarındaki planların gerektirdiği her türlü hizmet ve faaliyetler ile koruma, yönetim, işletme, tanıtım, sportif, eğlenme ve dinlenme hizmetleri için gerekli alt yapı, üst yapı ve diğer tesislerin yapımında kamu yararı bulunduğu tartışmasızdır. Kamulaştırılan alanlarda anılan Kanun'un 8. maddesi uyarınca turistik amaçlı bina ve tesislerin yapımı için özel hukuk kişileri lehine intifa hakkı tesis edilebilmesi de kamu yararının varlığını ortadan kaldırmamaktadır. Kaldı ki, dava konusu kuralla, kamulaştırılacak alanların kullanım amacına ilişkin olarak herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Kuralda öngörülen değişiklik, kamulaştırma koşullarına ilişkindir. Buna göre, kamulaştırma

yapılabilmesi için '*milli park gelişme planı*'nın hazırlanmış olması yeterli iken dava konusu kuralla yapılan değişiklikten sonra somut projelerin hazırlanmış olması şartı getirilmiş ve bu suretle mülkiyet hakkına kamulaştırma yoluyla müdahale edilmesi daha katı koşullara bağlanmıştır. Dolayısıyla, dava konusu kuralla yapılan değişiklik sonucu mülkiyet hakkı zayıflatılmamış, aksine mülkiyet hakkının sınırlandırılmasına ilişkin usuli güvenceler güçlendirilmiştir.

Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 35. ve 46. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

11- KHK'nin 40. Maddesiyle Değiştirilen 178 Sayılı KHK'nin 13. Maddesinin Birinci Fıkrasının (r) Bendinde Yer Alan '*Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında;*' ve '*ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan*' İbareleri ile '*kamulaştırma*' Sözcüğü ile İkinci Fıkrası

a- Anlam ve Kapsam

KHK'nin 40. maddesiyle, 10.7.2011 günlü, 27990 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 646 sayılı KHK'nin 1. maddesiyle 178 sayılı KHK'nin 13. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (r) bendi ve yine aynı kuralla eklenen ikinci fıkrasında değişiklikler yapılmıştır. Değiştirilen (r) bendiyle, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğüne, Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında; hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazları geliştirme, değerlendirme, kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmazları ise satın alma, trampa etme, kamulaştırma ve toplulaştırma yapma yetkisi verilmiştir. Değişiklikle, bendin önceki halinde yer alan ve bu alanlardaki imar planlarının yapımı ve imar uygulamalarını gerçekleştirme yetkisini Milli Emlak Genel Müdürlüğüne tanıyan ibareler metinden çıkartılmıştır.

Buna paralel olarak, Milli Emlak Genel Müdürlüğünce yapılan, yaptırılan veya tadil edilen planların ilgili mahallî idarelerce üç ay içinde onaylanmaması durumunda Genel Müdürlük tarafından resen onaylanacağını ve onay sürecine ilişkin diğer işlemlerin anılan Genel Müdürlükçe yapılacağını öngören ikinci fıkra değiştirilerek Bakanlar Kurulunca belirlenen projeler kapsamındaki tüm taşınmazlara ilişkin her tür ve ölçekteki etüt, harita, plan, imar planları, imar plan tadilatları ve imar uygulamaları Bakanlığın (Maliye Bakanlığının) talebi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılması ve onaylanarak yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

KHK'nin 40. maddesinin gerekçesinde, değişikliğin amacının Milli Emlak Genel Müdürlüğünün görevlerine ilişkin hükmün, 644 sayılı KHK hükümleri ile uyumlu hale getirilmesi olduğu belirtilmiştir. 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendiyle, Bakanlar Kurulunca belirlenen projeler kapsamında kalan alanlardaki imar planlarının

yapımı ve diğer imar uygulama işlemlerinin gerçekleştirilmesi yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir. 178 sayılı KHK'nin 13. maddesinde yapılan değişiklikle, 644 sayılı KHK'nin anılan kurallarıyla uyum sağlanması amaçlandığına göre, her iki kuralda belirtilen Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanların aynı alanlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, Bakanlar Kurulunca belirlenen projelerin arazi temini ve düzenlemesine ilişkin kısmını Maliye Bakanlığı, projenin yapımı ve diğer imar işlemlerine ilişkin kısmını ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gerçekleştirecektir.

b- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, Bakanlar Kurulunun usul ve esaslarını belirleyeceği projelerin, neler ve hangi tür projeler olduklarının ve bu projelerle nelerin amaçlandığının kanunda açıkça belirtilmemesinin, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı, düzenlemeyle dağların, tepelerin, kıyıların, kıyıda denizden doldurma yoluyla elde edilen arazilerin, mera, yaylak ve kışlaklar ile Devlet ormanları ve içindeki koruma altında bulunan alanların, yerleşme ve yapılaşmaya açılmasının amaçlandığı, Milli Emlak Genel Müdürlüğüne verilen kamulaştırma yetkisiyle kamu yararını gerçekleştirmek yerine imar rantı yaratılmak istendiği, Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında bulunan taşınmazların, her tür ve ölçekteki etüt, harita, plan, imar planları, imar plan tadilatları ve imar uygulamalarının yapılması ve onaylanması yetkilerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmesinin, yerel yönetimlerin yetkilerine müdahale niteliği taşıdığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 6., 35., 43., 45., 46., 57., 63., 127. ve 169. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 1. maddesiyle değiştirilen 644 sayılı KHK'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan *"Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile" ve "mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri"* ibarelerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 127. maddesine aykırı değildir.

Anayasa'nın 2. maddesindeki *'hukuk devleti'* ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması zorunludur. Bir kuralın Anayasa'ya aykırılık sorunu çözümlenirken *'kamu yararı'* konusunda Anayasa Mahkemesinin yapacağı inceleme yalnızca kanunun kamu yararı amacıyla yapılıp yapılmadığı ile sınırlıdır. Kanun ile kamu yararının ne kadar gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini denetlemenin anayasa yargısıyla bağdaşmayacağı açıktır.

Dava konusu kural ile dağınık halde bulunan hazine arazileri ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazilerin, Bakanlar Kurulunca belirlenen özel projelerde kullanmaya elverişli hale getirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bu suretle tarımsal yatırımlar ve sanayi yatırımları için uygun arazi parçalarının elde edilmesi hedeflenmektedir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların yanında özel mülkiyette bulunan taşınmazların da bu projeler kapsamında geliştirmesine ve değerlendirmesine olanak sağlanmıştır. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar, ayrıca bir tahsise gerek olmaksızın, doğal niteliklerinin bir sonucu olarak doğrudan doğruya kamunun ortak kullanımına açık olan kayalar, tepeler,

dağlar, tarıma elverişli olmayan araziler, kaynaklar, akarsu yatakları, Devlet ormanları, kıyılar, meralar, yaylaklar ve kışlaklar gibi taşınmazlardır.

Devletin, sahihsiz yerler ile yararı kamuya ait yerler üzerindeki üzerinde sahip olduğu mülkiyet hakkı özel mülkiyetten farklı olup '*kamu mülkiyeti*' olarak nitelendirilmektedir. Devlet, hüküm ve tasarrufu altında bulunan bu taşınmazlar üzerinde, kamu yararını gözetmek ve Anayasa'nın özel maddelerinde yer alan güvence hükümlerini de dikkate almak kaydıyla üstün yetkilerini kullanarak istediği hukuki düzeni kurabilir. Dava konusu kuralla, sahihsiz yerler ile yararı kamuya ait yerlerde bulunan taşınmazların Bakanlar Kurulunca belirlenen projeler çerçevesinde geliştirilmesi ve değerlendirilmesinin öngörülmüş olması, Devletin bu yerler üzerinde sahip olduğu '*kamu mülkiyeti*' hakkı kapsamında yapılan bir tasarruftur.

Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki bu yerlerin Bakanlar Kurulunca belirlenen projeler kapsamında geliştirilip değerlendirilmesinde ve çeşitli yatırım projelerinde kullanılabilir hale getirilmesinde kamu yararı bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle, bu hedefe yönelik olarak Bakanlar Kurulunca belirlenen projeler kapsamında kalan özel mülkiyetteki taşınmazların kamulaştırılabilmesi amacıyla Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğüne yetki tanınmasının, Anayasa'ya aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 43., 45., 63. ve 169. maddeleriyle koruma altına alınan kıyı, kültür ve tabiat varlıkları, orman, mera, yaylak ve kışlaklar ile bunların koruma alanlarının yerleşme ve yapılaşmaya açılmasına olanak sağlandığı ileri sürülmüş ise de Anayasa ve ilgili kanunlarla koruma altına alınan bu gibi taşınmazların, özel kanunlarında öngörülen usule uygun olarak statüleri değiştirilmeden dava konusu kuralda belirtilen projeler kapsamına alınmaları mümkün değildir.

Ayrıca, söz konusu projelerin usul ve esaslarının Bakanlar Kurulunca belirleneceği ve Milli Emlak Genel Müdürlüğünün bu projeler kapsamında kalan alanlarda ne tür görevler ifa edeceği hususu dava konusu kuralda açık, net ve anlaşılır bir biçimde düzenlendiğinden, hukuk devleti ilkesine aykırılık söz konusu değildir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural, Anayasa'nın 2., 35. ve 46. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 6., 43., 45., 57., 63. ve 169. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

12- KHK'nin 41. Maddesiyle 2863 Sayılı Kanun'da Yapılan İbare Değişiklikleri ile 2863 Sayılı Kanun'un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Eklenen (13) Numaralı Alt Bendi

a- 2863 Sayılı Kanun'da Yapılan İbare Değişiklikleri

Dava dilekçesinde, tarih, kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının iç içe olması nedeniyle bunlara ilişkin olarak bütüncül bir koruma anlayışının benimsenmesi gerektiği, kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin yetki ve sorumlulukların farklı idarelere verilmesinin Anayasa'nın 63. maddesine aykırı olacağı ileri sürülmüştür.

KHK'nin genel gerekçesinde de açıklandığı üzere, KHK'nin esas amaçlarından biri, tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin tüm görev ve yetkilerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığında toplanmasını sağlayacak yasal alt yapıyı oluşturmaktır. Bu amaçla Bakanlık bünyesinde Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Buna bağlı olarak 2863 sayılı Kanun'da önemli değişikliklere gidilerek kültür varlıklarını koruma hizmetleriyle tabiat varlıklarını koruma hizmetleri birbirinden ayrıştırılmış; kültür varlıklarını koruma hizmetleri Kültür ve Turizm Bakanlığının, tabiat varlıklarını koruma hizmetleri ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev alanına bırakılmıştır.

Buna paralel olarak 648 sayılı KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddeyle, bu görevler yönünden Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yardımcı olmak üzere; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez teşkilatı bünyesinde Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve taşrada tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarının teşkil edilmesi ve taşınmaz tabiat varlıklarına ilişkin olarak Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulunca yapılması gereken iş ve işlemlerin Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunca, kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarınca yapılması gerekenlerin ise tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonları tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Dava konusu kural ile taşınmaz tabiat varlıklarıyla ilgili görevlerine son verilen '*Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulu*' ile '*Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları*'nın isimleri de, söz konusu düzenlemelerle uyum sağlanması amacıyla '*Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu*' ve '*Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları*' şeklinde değiştirilmiştir.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 63. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

b- 2863 Sayılı Kanun'un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Eklenen (13) Numaralı Alt Bendi

Dava dilekçesinde, dava konusu kural ile getirilen sit alanı tanımının, 2863 sayılı Kanun'un 3. maddesinde halen yer alan '*tabiat varlıkları*' ve '*sit*' tanımlarıyla çeliştiği, '*jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait*' olmaya ilişkin zaman periyodunun '*jeolojik devirlere ait*' olmak ile sınırlandırılmasının ve '*ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli*' niteliğinin '*ender bulunmaları nedeniyle olağan üstü özelliklere sahip olması*' şeklinde daraltılmasının, Anayasayla ve Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 63. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2863 sayılı Kanun'da '*jeolojik devirlerle, tarih öncesi ve tarihi devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan değerler*' şeklinde tanımlanan '*tabiat varlıkları*' için çeşitli koruma önlemleri öngörülmüştür. Bunun yanında '*sit*' olarak nitelenen bir kısım kültür ve tabiat varlıkları için genel koruma hükümlerinin yanında özel nitelikte bazı koruma hükümleri de sevk edilmiştir. Ancak, anılan Kanun'da, kentsel, arkeolojik, tarihi ve doğal sit şeklinde dört ayrı türü bulunan sit alanlarının her biri için ayrı ayrı tanım getirilmemiş, bu boşluk, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından çıkarılan ilke kararıyla doldurulmuştur. Dava konusu kuralla, sitlerin bir türü olan '*doğal (tabii) sit*' yönünden bu boşluk giderilmiş ve anılan kavram doğrudan kanunla tanımlanmıştır. Buna göre doğal (tabii) sit, '*jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanları*' ifade etmektedir.

Anayasa'nın 63. maddesinin birinci fıkrasında, Devlete, tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlama ve bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alma ödevi yüklenmekle birlikte, bu korumanın şekli ve kapsamıyla ilgili herhangi bir belirleme veya sınırlama yapılmamıştır. Anayasa, korunmaya değer tabiat varlıkları ve değerlerinin belirlenmesi ve bunlar için uygulanacak koruma yöntemlerinin saptanması hususunda kanun koyucuya takdir yetkisi tanımıştır. Buna göre, kanun koyucu farklı tabiat varlıkları arasında bir derecelendirme ve sınıflandırma yaparak farklı koruma yöntemleri öngörebilir.

Dava konusu kuralda '*tabiat varlıkları*'nın özel bir türü olan '*doğal sit alanı*' tanımlanarak, genel koruma önlemlerinden farklı olarak özel hükümlerle korunan alanların kapsamı belirlenmiştir. Yapılan tanıma göre sit alanı olarak özel koruma görecektir yer üstü, yer altı veya su altı alanların '*jeolojik devirlere ait olması*' ve '*ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip olması*' gerekmektedir. Söz konusu tanımda, tabiat varlığının ender bulunmasına vurgu yapılarak özel koruma görmemesi halinde geri dönüşü imkânsız bir şekilde yok olma riski taşıyan tabiat varlıkları sit alanı kapsamına alınmıştır. Olağanüstü özelliklere sahip olma koşuluyla da çok önemli özelliklere sahip bulunmayan tabiat varlıklarının doğal sit alanı kapsamı dışında tutulması sağlanmıştır.

Bu tanımın Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi'ne de uygun olduğu anlaşılmaktadır. Zira anılan Sözleşmenin 2. maddesinin doğal sitlere ilişkin üçüncü fıkrasında doğal sit alanlarının '*doğal güzellik açısından istisnai olma*'sına vurgu yapılmıştır. İstisnai olma durumunun, iptali istenen kuralda yer alan '*ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip olması*' unsuruyla aynı anlama geldiği açıktır.

Öte yandan '*doğal sit*' tanımının yapılmış olması, bu kapsama girmeyen tabiat varlıklarının korunmayacağı anlamına gelmemektedir. 2863 sayılı Kanun'da doğal sit alanı kapsamına girmeyen tabiat varlıklarına ilişkin genel koruma hükümleri öngörülmüştür. Doğal sit alanları, diğer tabiat varlıklarından farklı olarak özel koruma rejimine tabi tutulmuştur.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 90. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

13- KHK'nin 42. Maddesiyle Değiştirilen 2863 Sayılı Kanun'un 17. Maddesinin (a) Fıkrasının İkinci ve Üçüncü Paragrafları

Dava dilekçesinde, koruma amaçlı imar planının hazırlanma sürecinden, ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plandan etkilenen hemşerilerin katılımının dışlanması, demokratik devlet ilkesiyle bağdaşmadığı, koruma amaçlı imar planının üç yıllık süre içinde yapılamaması durumunda, yapılma süresinin sınırsız bir şekilde uzatılmasının ve bu süre içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının uygulanmasının, plansız yapılaşmayı teşvik edeceği ve korunması gerekli tabiat varlıkları ile sitlerin etkin korunamaması sonucunu doğuracağı, ayrıca yerel yönetimlerin yerleşme planı yapma yetkisinin bu yolla koruma kurullarına devredildiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 56., 63. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralları da içeren 2863 sayılı Kanun'un 17. maddesinde, sit alanlarında uygulanacak olan koruma amaçlı imar planlarının yapılması ve geçiş dönemi koruma esasları ve kullanım şartlarının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Koruma amaçlı imar planları, yerleşim bölgeleri ve diğer yapılaşma alanlarıyla çakışan kültürel ve doğal varlıkların özel olarak korunması ihtiyacı nedeniyle ortaya çıkan plan türleri olup, hızla değişen yaşam koşulları, hızlı kentleşme, nüfus artışı, sanayileşme ve teknik gelişmelerle doğal ve kültürel

varlıkların yok olmadan korunması, bakım ve günümüz yaşamıyla bütünleştirilerek kullanılabilmesi amacı ile yapılmaktadır.

2863 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (a) fıkrasının iptali istenen ikinci paragrafında, koruma amaçlı imar planı yapılıncaya kadar, koruma bölge kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının belirlenmesi öngörülmüştür. Paragrafın devamında belediyelerin, valiliklerin ve ilgili kurumların söz konusu alanda üç yıl içinde koruma amaçlı imar planı hazırlatıp incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorunda oldukları belirtilmiştir. Yetkili idarelere tanınan üç yıllık plan hazırlama süresi içinde, zorunlu nedenlerle plan yapılamadığı takdirde, koruma bölge kurulunca gerekçeli olarak bu sürenin uzatılabilmesine olanak tanınmıştır. Kuralın önceki haline göre yetkili idarelere tanınan süre iki yıl olup zorunlu nedenlerle bu sürenin en fazla bir yıl daha uzatılabilmesi mümkün iken değişiklikten sonra yetkili idarelere tanınan süre üç yıla çıkarılmış uzatma ile ilgili herhangi bir süre sınırı öngörülmemiştir. Önceki düzenlemeden farklı olarak koruma amaçlı imar planlarının hazırlık safhasına ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plandan etkilenen hemşerilerin katılımı şartı da kaldırılmıştır. Öte yandan, uzatılan süre içerisinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının uygulanacağı öngörülmüştür.

İkinci paragrafta sit alanlarına ilişkin tüm ölçeklerde yapılan ve koruma bölge kurullarının uygun görüşü alınarak yürürlüğe giren planların yargı kararları ile uygulamasının durdurulması veya iptal edilmesi halinde ilgili koruma bölge kurulunca geçiş dönemi yapılanma şartlarının yeniden belirlenmesi öngörülmüştür.

Koruma amaçlı imar planlarının yapımı görevi, merkezi idarenin bir organı olan koruma bölge kurulları/komisyonlarının olumlu görüşünün alınması koşuluyla mahallî idarelere bırakılmakla birlikte bu planların yapımı için öngörülen ve zorunlu nedenlerle uzatılması olanaklı kılınan üç yıllık geçiş döneminde uygulanacak koruma esasları ve kullanma şartlarının belirlenmesi yetkisi, koruma bölge kurulları/komisyonlarına verilmiştir. Mahallî idareleri, kanunda belirlenen süre içerisinde koruma amaçlı imar planlarını hazırlamaya zorlamak ve geçiş döneminde sit alanlarının plansız kalmasını önlemek amacıyla, kanunda belirlenen süre içinde koruma amaçlı imar planlarını hazırlamaması durumunda bu alanlardaki yapılaşmaların, merkezi idarece (koruma bölge kurullarınca/komisyonlarınca) belirlenen koruma esasları ve kullanım koşullarına göre yürütülmesinin öngörülmesi, kanun koyucunun takdirinde olup mahallî idarelerin görev alanına müdahale olarak yorumlanamaz.

Koruma bölge kurulları/komisyonları, Anayasa'nın 63. maddesinin Devlete yüklediği ödevin bir gereği olarak münhasıran tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlama amacına yönelik olarak kurulan idari birimler olup mahallî idarelerin ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarının kültür ve tabiat varlıklarıyla ilgili işlemleri üzerinde bir denetim mekanizması olarak işlev görmeleri öngörülmüştür. Bu itibarla mahallî idarelerce koruma amaçlı imar planlarının yapılmasına kadar, sit alanlarındaki yapılaşmalarda, koruma bölge kurullarınca/komisyonlarınca belirlenen koruma esasları ve kullanım koşullarının geçerli olması, sit alanlarına yönelik özel koruma güvencelerini zayıflatan değil, aksine güçlendiren bir unsurdur.

Öte yandan, koruma bölge kurullarının uygun görüşü alınarak yürürlüğe konulan planların, yargı kararları ile uygulamasının durdurulması veya iptal edilmesi durumunda, ilgili koruma bölge kurulunca/komisyonunca geçiş dönemi yapılanma şartlarının yeniden belirlenmesi öngörülmekle, idari yargı kararına uygun yeni bir planın yapılmasına kadar geçecek sürede ilgili sit alanının plansız kalmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla, sit alanlarının korunmasına yönelik olduğu anlaşılan düzenlemede, Anayasa'nın 63. maddesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olduğu vurgulanmıştır.

Anayasayla devletin nitelikleri arasında sayılan demokratik devlet ilkesi, demokrasiyi seçimlere katılma ve oy verme hakkına indirgeyen klasik temsili demokrasi anlayışının ötesinde, toplumsal sorunların, tüm tarafların aktif olarak katılımıyla çözümlenmesini öngören katılımcı demokrasi anlayışını ifade etmektedir. Katılımcı demokrasi, tüm vatandaşların görüşlerini açıklama hakkına sahip olduğu, kendi yaşamlarını etkileyen çevresel, ekonomik, sosyal ya da politik karar alma süreçlerine çeşitli araçlarla katılabildiği bir sistemi öngörmektedir.

Dava konusu kural ile koruma amaçlı imar planlarının hazırlık safhasına, ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plandan etkilenen hemşerilerin katılımı koşulu karar alma sürecinin hızlandırılması amacıyla sonlandırılmakla birlikte, diğer demokratik katılım araçlarıyla düşüncelerini ifade edebilme olanağı ortadan kaldırılmamıştır. Koruma amaçlı imar planından menfaati etkilenen kişi veya kuruluşların, idari ve yargısal başvuru yollarını işleterek karar alma ve kararların uygulanması sürecine etki etmeleri mümkündür. Bu nedenle dava konusu kuralın, demokratik devlet ilkesiyle çeliştiğinden söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2., 63. ve 127. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 56. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

14- KHK'nin 47. ve 49. Maddeleri

Dava dilekçesinde, Bakanlık tarafından Kültür Varlıklarını Koruma Kurullarına seçilecek üye sayısının beşten yediye çıkarılması ve Yükseköğretim Kurulunca, kurumların arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik bilim dallarından aynı daldan olmamak üzere iki öğretim üyesi seçilmesi olanağının ortadan kaldırılması ile koruma kurulu toplantılarına meslek odalarının katılımının şarta bağlanmasında kamu yararı bulunmadığı, düzenlemenin demokratik hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı ve Devlete yüklenen kültür ve tabiat varlıklarını koruma görevlerini karşılamadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 63. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 49. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'un koruma bölge kurullarının oluşumunu düzenleyen 58. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yapılan değişiklikle, arkeoloji, sanat tarihi, hukuk, mimari ve şehir plancılığı konularında uzmanlaşmış kişiler arasından Bakanlıkça seçilmesi öngörülen temsilci sayısı beşten yediye yükseltilmiş; koruma bölge kurullarının iki üyesinin Yükseköğretim Kurulunca, kurumlarının arkeoloji, sanat tarihi, mimarlık, şehircilik bilim dallarında görev yapan öğretim üyelerinden seçilmesini öngören (b) bendi yürürlükten kaldırılarak Yükseköğretim Kurumu tarafından koruma bölge kurullarına temsilci seçilmesi uygulamasına son verilmiştir. Buna paralel olarak KHK'nin 47. maddesiyle, 2863 sayılı Kanun'un koruma bölge kurulu üyelerinin görevi süresini, görevlerinin sona ermesini ve huzur hakkını düzenleyen 55. maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında yer alan "*ve Yükseköğretim Kurumunca*" ibareleri yürürlükten kaldırılarak iki madde birbiriyle uyumlu hale getirilmiştir.

Ayrıca KHK'nin 49. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'un 58. maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilerek, ilgili meslek odalarının koruma bölge kurulu toplantılarına gözlemci olarak katılımı, koruma bölge kurulu müdürlüğünün daveti şartına bağlanmıştır.

Meslek odalarının, kendi görev alanlarıyla ilgili koruma bölge kurulu kararlarına karşı idari ve yargısal başvuru yollarını işleterek kararların alınması ve uygulanması sürecine etki etmeleri mümkündür. Meslek odalarının, kendi görev alanlarıyla ilgili meselelerin görüşüldüğü her türlü koruma bölge kurulu toplantısına gözlemci sıfatıyla katılmaları, katılımcı demokrasi anlayışı bakımından yerinde bir tercih olmakla birlikte, anayasal bir zorunluluk olarak yorumlanması mümkün değildir. Katılımcı demokrasi anlayışı, meslek odaları veya diğer sivil toplum örgütlerinin her türlü idari karar alma sürecine doğrudan katılımlarını zorunlu kılmamaktadır. Demokrasi açısından önemli olan, bu örgütlerin siyasal karar alma sürecine etkide bulunmalarının yollarının açık tutulmasıdır.

Öte yandan, kültür varlıklarının ve değerlerinin korunmasına ilişkin olarak 2863 sayılı Kanun'da öngörülen maddi hukuk çerçevesinde gereken kararları almakla görevli ve yetkili kılınan koruma bölge kurullarının kimlerden teşekkül edeceğinin belirlenmesi kanun koyucunun takdirindedir. Koruma bölge kurullarının üye yapısının ideal olup olmadığı ve öngörülen amacı gerçekleştirmeye elverişli olup olmadığı ise anayasallık denetiminin kapsamı dışında kalmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

15- KHK'nin 50. Maddesiyle 2863 Sayılı Kanun'un 61. Maddesinin Değiştirilen İkinci Fıkrasında Yer Alan "*Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde*" İbaresini

Dava dilekçesinde, Koruma Yüksek Kurulunun neleri görüşüp neleri görüşemeyeceğine Kültür ve Turizm Bakanlığının karar vermesinin ve Yüksek Kurulun gündeminin Bakanlık tarafından belirlenmesinin kamu yararı amacıyla bağdaşmadığı, yapılan itirazları değerlendirme ve gerekli görülenleri Yüksek Kurulun gündemine getirme yetkisinin Kültür ve Turizm Bakanlığının hangi uzman birimi eliyle, hangi ölçütlere göre, ne şekilde yerine getirileceğinin kanunda açıkça belirtilmemesinin hukuk devleti ilkesiyle çeliştiği, öte yandan Bakanlığa böylesine ölçsüz ve sınırsız bir yetki verilmesinin, Bakanlığa, itirazın konusuna, itirazın yapıldığı mahalle ve itirazı yapanlara göre ayrımcılık yapma olanağı sunduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, koruma bölge kurulu kararlarına karşı yapılan itirazların, Kültür ve Turizm Bakanlığınca değerlendirilerek uygun görüldükten sonra Koruma Yüksek Kurulunun gündemine alınması öngörülmüştür.

Anayasa'nın 125. maddesinin birinci fıkrasında, idari işlemlere karşı yargısal başvuru yollarının açık tutulması ve etkin yargısal başvuru yolları oluşturulması zorunlu kılınmakla birlikte, Anayasa'da, idari itiraz yolu ihdas edilmesi zorunluluğuna işaret eden herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Bu nedenle idari itiraz yolu ihdas edip etmemek kanun koyucunun takdirindedir. Kanun koyucu, herhangi bir işleme karşı idari itiraz yolu ihdas etmekte takdir yetkisine sahip olduğuna göre, kanun koyucunun, bu yola başvurulabilmesi veya itirazın karara bağlanabilmesi için belli koşullar öngörebileceğinin evleviyetle kabulü gerekir. Bu itibarla, koruma bölge kurulu kararlarına karşı öngörülen bir idari itiraz yolu olan Koruma Yüksek Kuruluna yapılan başvurunun Kurul gündemine alınmasının Bakanlığın uygun görmesi şartına bağlanmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Öte yandan, koruma bölge kurulu kararlarına yapılan itirazları değerlendirme ve kurulun gündemine getirme görevinin Bakanlığın hangi birimi tarafından yerine getirileceği hususu, Bakanlığın iç işleyişine ilişkin bir işbölümü meselesidir. İşbölümüne ilişkin kuralların idari düzenleyici işlemlerle belirlenmesi, idarenin kanuniliği ilkesine aykırılık oluşturmaz. Kaldı ki, koruma bölge kurulu kararlarına yapılan itirazlardan hangilerinin Yüksek Kurul gündemine alınması gerektiğinin kararlaştırılması, belli bir değerlendirme yapılmasını ve takdir

kullanılmasını gerektirmektedir. Bakanlığın bu takdirini ne şekilde ve hangi yönde kullanılacağını önceden kanunlarla belirlenmesi mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 10. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

16- KHK'nin 51. Maddesiyle 2863 Sayılı Kanun'a Eklenen Ek 4. Maddenin Birinci, Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Fıkraları

Dava dilekçesinde, tarih, kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarının iç içe olması nedeniyle bunlara ilişkin olarak bütüncül bir koruma anlayışının benimsenmesi gerektiği, kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının korunmasına ilişkin yetki ve sorumlulukların farklı idarelere verilmesinin, bu alanların etkili bir şekilde korunamaması sonucunu doğuracağı, yasal düzenlemelerin ilke kararları doğrultusunda kıyasen uygulanmasının, yasal düzenlemelerin altında yer alan ve yasal düzenlemelere uygun olması gereken Bakanlık ilke kararlarını yasal düzenlemelerin üzerine çıkaracağı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 6., 7., 8., 63. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralın birinci fıkrasıyla, taşınır tabiat varlıkları hariç, tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak 2863 sayılı Kanun'da öngörülen iş, işlem ve kararlar yönünden, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevli ve yetkili kılınmıştır. Dolayısıyla, 2863 sayılı Kanun'un uygulanması sorumluluğu, kültür varlıkları ve taşınır tabiat varlıkları yönünden Kültür ve Turizm Bakanlığına, taşınmaz tabiat varlıkları yönünden ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığına aittir.

Buna paralel olarak kuralın ikinci fıkrasıyla, tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili hususlarda karar almak ve anılan Kanun'da öngörülen diğer iş ve işlemlerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yardımcı olmak üzere Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonunun ve tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarının kurulması öngörülmüş ve bu komisyonların oluşumları düzenlenmiştir. Ayrıca, bu komisyonların iş, işlem ve kararları konusunda, 2863 sayılı Kanun'un Koruma Yüksek Kurulu ve koruma bölge kurulları ile ilgili hükümlerinin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca alınan ilke kararları çerçevesinde kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.

Kuralın üçüncü fıkrasıyla 2863 sayılı Kanun uyarınca taşınmaz tabiat varlıklarına ilişkin olarak Kültür Varlıkları Koruma Yüksek Kurulunca alınması gereken kararların, Tabiat

Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu; kültür varlıklarını koruma bölge kurullarınca alınması gereken kararların ise tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonları tarafından alınması ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayıyla yürürlüğe konulması öngörülmüştür.

Kuralın dördüncü fıkrasında, 2863 sayılı Kanun'da ve diğer mevzuatta tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları bakımından Koruma Yüksek Kuruluna ve koruma bölge kurullarına yapılan atıfların, ilgisine göre Koruma Merkez Komisyonuna ve koruma bölge komisyonlarına yapılmış sayılacağı ve ilgili maddelerde geçen Koruma Yüksek Kurulundan, Koruma Merkez Komisyonunun, koruma bölge kurullarından ise koruma bölge komisyonlarının anlaşılacağı belirtilerek muhtemel tartışmaların önü kapatılmıştır.

Kuralın beşinci ve son fıkrasıyla tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili iş, işlem ve kararlara ilişkin usul ve esaslar ile bu konularda görev yapacak komisyonların teşkili, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi hususu Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmeliğe bırakılmıştır.

Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ile tabiat varlıklarını koruma bölge komisyonlarının oluşumunu ve hangi hükümlere göre karar alacaklarını düzenleyen ikinci fıkra hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, dava dilekçesinde bu fıkraya yönelik olarak öne sürülen iddialar incelenmemiştir.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar Anayasa'nın 63. maddesine aykırı değildir.

Kuralda sözü edilen ilke kararlarının işlevi, 2863 sayılı Kanun'da yer alan Koruma Yüksek Kurulu ve koruma bölge kurullarının iş, işlem ve kararları ile ilgili hükümlerin, Koruma Merkez Komisyonu ve koruma bölge komisyonlarına ne şekilde uyarlanacağının gösterilmesinden ibarettir. Bakanlıkça alınacak ilke kararlarıyla, 2863 sayılı Kanun'da yer alan hükümlerden farklı kurallar ihdas edilmesi söz konusu olmayıp, anılan Kanun hükümlerinin nasıl uygulanacağı açıklanmaktadır. Dolayısıyla dava konusu kuralla, Bakanlık ilke kararlarına, kanunun üzerinde hukuksal bir güç tanındığı ileri sürülemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 6., 7., 8. ve 90. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

17- KHK'nin 52. Maddesiyle 2863 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici 9. ve Geçici 10. Maddeleri

Dava dilekçesinde, KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarına yönelik öne sürülen gerekçelerle dava konusu kuralların, Anayasa'nın 63. ve 90. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca, ilgisi nedeniyle dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

KHK'nin 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin birinci fıkrasıyla, kültür varlıklarını koruma hizmetleri ile tabiat varlıklarını koruma hizmetleri birbirinden ayrıştırılarak tabiat varlıklarını koruma hizmetleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görev alanına bırakılmış ve son fıkrasıyla da bu çerçevede 2863 sayılı Kanun'un tabiat varlıklarına yönelik olarak çıkarılması öngörülen yönetmelikleri çıkarma yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmiştir. Dava konusu kural ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca Kanun'da öngörülen yönetmelikler çıkarılana kadar bir hukuksal boşluk oluşmaması için 648 sayılı KHK'den önce yürürlüğe girmiş olan yönetmeliklerin bu KHK'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi öngörülmüştür.

Öte yandan, 2863 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. maddede, kültür varlıklarını koruma bölge kurullarının mevcut üyelerinin görevlerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceği belirtilmiştir.

KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine ilişkin gerekçede belirtilen nedenlerle dava konusu kurallar, Anayasa'nın 63. maddesine aykırı değildir.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden birisi kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır.

2863 sayılı Kanun'da kültür varlıklarını koruma bölge kurulu üyelerinin görev süresine ilişkin olarak herhangi bir hüküm yer almamaktadır. İptali istenen kuralın yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan '*Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma*

Bölge Kurulları Çalışmaları ile Koruma Yüksek Kuruluna Yapılacak İtirazlara Dair Yönetmelik'in 10. maddesinde koruma bölge kurullarının Yükseköğretim Kurulu ve Bakanlıkça seçilen üyelerinin görev süresi üç yıl olarak belirlenmiş ise de idari düzenleyici işlemle belirlenen bu sürenin kazanılmış hak teşkil etmesi mümkün olmadığından, 2863 sayılı Kanun'a eklenen geçici 10. maddede hukuk devleti ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 63. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 90. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

18- KHK'nin 63. Maddesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, 648 sayılı KHK'nin 63. maddesine ilişkin olarak bağımsız bir iptal gerekçesi öne sürülmemiş, 648 sayılı KHK'nin 10. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentleri, 15. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen ek 1. maddesi, 17. maddesiyle 644 sayılı KHK'ye eklenen geçici 6. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkraları, 19. maddesi, 20. maddesi, 41. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'da yapılan ibare değişiklikleri ile aynı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13) numaralı alt bent, 42. maddesiyle değiştirilen 2863 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (a) fıkrasının ikinci ve üçüncü paragrafları, 47.maddesi, 49. maddesi, 50. maddesiyle değiştirilen 2863 sayılı Kanun'un 61. maddesinin ikinci fıkrasındaki "*Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde*" ibaresi, 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddesi, 52. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9. ve geçici 10. maddeler için açıklanan gerekçelerle kuralın, Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kural, KHK'nin yürürlük maddesi olup yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girmesini öngörmektedir. 648 sayılı KHK, 17.8.2011 günlü, 28028 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 17.8.2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anılan madde, fıkra, bent, cümle, bölüm ve ibarelerin Anayasa'ya uygun olduğuna ve bunlara yönelik iptal isteminin reddine karar verildiğinden aynı gerekçelerle dava konusu kuralın da iptali isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

8.8.2011 günlü, 648 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun iptal edilmesi halinde dayanaksız hale geleceği yönünden ileri sürülen iptal istemi, 29.11.2012 günlü, E. 2011/106, K. 2012/192 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümünün yürürlüğünün durdurulması isteminin REDDİNE,

B) Kapsam yönünden;

1- a- 1. maddesiyle 29.6.2011 günlü, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (h) bendi dışındaki bölümünün, 2., 3. maddeleri, 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (e) bendi dışındaki bölümünün, 5. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, (ı) bendi dışındaki bölümünün, 6. maddesi, 7. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan (ç) ibaresinin (c) şeklinde değiştirilmesi dışındaki değişikliklerin, 9. maddesi, 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi dışında kalan bölümü ile (2) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 25., 26. maddeleri, 27. maddesiyle, 29.6.2001 günlü, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin dördüncü ve yedinci fıkralarının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümünün, 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. maddeleri, 51. maddesiyle, 21.7.1983 günlü, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na eklenen ek madde 4'ün birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, 52., 53., 56., 57., 58., 59. ve 60. maddeleri, 62. maddesinin birinci fıkrası, 63., 64. maddeleri ile eki (I) Sayılı Cetvel'i, (1), (2) ve (3) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 29.11.2012 günlü, E. 2011/106, K. 2012/192 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölümlere, değişikliklere, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

b- 21. maddesiyle değiştirilen, 3.5.1985 günlü, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin dördüncü cümlesi ile ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinin,

c- 22. maddesiyle değiştirilen, 3194 sayılı Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 27. maddesinin,

d- 23. maddesiyle, 3194 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin,

e- 24. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasının,

f- 27. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrası,

yürürlüğünün durdurulmasına ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu maddelerin, fıkraların ve cümlelerin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

2- 1. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendi,

3- 4. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (e) bendi,

4- 5. maddesiyle değiştirilen, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) bendi,

5- 7. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (c) şeklinde değiştirilen (ç) ibaresi,

6- 8. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinde yapılan değişiklikler,

7- 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi,

8- 13. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 32. maddesine eklenen (2) numaralı fıkra,

9- 20. maddesiyle yürürlükten kaldırılan, 27.6.1989 günlü, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 3. maddesinin birinci fıkrasında yer alan '*Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı*,' ve sekizci fıkrasında yer alan '*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*,' ibareleri,

10- 27. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin altıncı fıkrası,

11- 51. maddesiyle, 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin ikinci fıkrası,

12- 54. maddesiyle, 31.10.1985 günlü, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ç) bendi ve mevcut (ç) bendinin (d) bendi olarak teselsül ettirilmesi,

13- 55. maddesiyle, 3234 sayılı Kanun'a eklenen 22/A maddesi,

14- 61. maddesiyle, 2.3.1984 günlü, 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun ek 3. maddesinin ikinci fıkrasına *'müşterek kararname ile,'* ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen *'Başkan Yardımcıları Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan tarafından,'* ibaresi,

hakkında, 29.11.2012 günlü, E.2011/106, K.2012/192 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu maddeye, fıkralara, bentlere, ibarelere, değişikliklere ve teselsüle ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

C) Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

1- 1. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (h) bendi dışındaki bölümünün, 2., 3. maddeleri, 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (e) bendi dışındaki bölümünün, 5. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, (ı) bendi dışındaki bölümünün, 6. maddesi, 7. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan (ç) ibaresinin (c) şeklinde değiştirilmesi dışındaki değişikliklerin, 9. maddesi, 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi dışında kalan bölümü ile (2) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 25., 26. maddeleri, 27. maddesiyle 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin dördüncü ve yedinci fıkralarının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümünün, 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. maddeleri, 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, 52., 53., 56., 57., 58., 59., 60., 62. maddesinin birinci fıkrası, 63., 64. maddeleri ile eki (1) sayılı cetveli, (1), (2) ve (3) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 29.11.2012 günlü, E.2011/106, K.2012/192 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bölümlere, değişikliklere, cetvele ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

2- 62. maddesinin ikinci fıkrasına ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle, bu fıkranın YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

D) İçerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 1. maddesiyle değiştirilen, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan *"Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile" ve "mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri"* ibarelerine,

2- 4. maddesiyle değiştirilen, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine eklenen *'mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı,'* ibaresine,

3- 10. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin;

a- (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan "*sulak alanlar*" ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerine,

b- (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "*ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının*" ibaresi ile ikinci cümlesinde yer alan "*Ancak Bakanlıkça*" ibaresine,

4- 12. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesine eklenen (2) numaralı fıkraya,

5- 15. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 1. maddeye,

6- 17. maddesiyle, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 6. maddenin (1) ve (3) numaralı fıkralarına,

7- 19. maddesine,

8- 32. maddesiyle, 29.6.2011 günlü, 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 19. maddesine eklenen (2) numaralı fıkraya,

9- 36. maddesiyle değiştirilen, 9.8.1983 günlü, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan '*onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin*' ibaresine,

10- 40. maddesiyle değiştirilen, 13.12.1983 günlü, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde yer alan '*Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında;*', " ve *Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan*" ibareleri ile "*kamulaştırma*" sözcüğüne ve ikinci fıkrasına,

11- 41. maddesiyle;

a- 2863 sayılı Kanun da yer alan;

aa- '*Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu*' ibaresinin '*Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu*' şeklinde,

bb- '*kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu*' ile '*Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu*' ibarelerinin '*Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu*' şeklinde,

değiştirilmesine,

b- 2863 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13) numaralı alt bende,

12- 42. maddesiyle değiştirilen, 2863 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (a) fıkrasının ikinci ve üçüncü paragraflarına,

13- 47. ve 49. maddelerine,

14- 50. maddesiyle, 2863 sayılı Kanun'un 61. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasında yer alan "*Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde*" ibaresine,

15- 51. maddesiyle, 2863 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarının,

16- 52. maddesiyle, 2863 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9. ve geçici 10. maddelere,

17- 63. maddesine,

yönelik iptal istemleri, 29.11.2012 günlü, E.2011/106, K.2012/192 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara, bentlere, alt bende, bölüme, ibarelere, sözcüğe, paragraflara ve değişikliklere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

29.11.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- İPTAL HÜKMÜNÜN YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, '*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez*' denilmekte, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır.

8.8.2011 günlü, 648 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesiyle değiştirilen, 3194 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin dördüncü cümlesi ile ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinin, 22. maddesiyle, 3194 sayılı Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 27. maddesinin, 23. maddesiyle, 3194 sayılı Kanun'a eklenen ek 4. maddenin, 24. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 1. maddesinin ikinci fıkrasının, 27. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrasının ve 62. maddesinin ikinci fıkrasının iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere ilişkin iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII- SONUÇ

8.8.2011 günlü, 648 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'na yönelik iptal istemi, 27.10.2011 günlü, E. 2011/60, K. 2011/147 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümüne yönelik iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B) 1- a- 1. maddesiyle 29.6.2011 günlü, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (h) bendi dışındaki bölümünün, 2., 3. maddeleri, 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (e) bendi dışındaki bölümünün, 5. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, (ı) bendi dışındaki bölümünün, 6. maddesi, 7. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan (ç) ibaresinin (c) şeklinde değiştirilmesi dışındaki değişikliklerin, 9. maddesi, 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi dışında kalan bölümü ile (2) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 25., 26. maddeleri, 27. maddesiyle, 29.6.2001 günlü, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin yedinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümünün, 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. maddeleri, 51. maddesiyle, 21.7.1983 günlü, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na eklenen Ek Madde 4'ün birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, 52., 53., 56., 57., 58., 59., 60., 62. maddesinin birinci fıkrası, 63., 64. maddeleri ile eki (1) Sayılı Cetvel'i, (1), (2) ve (3) sayılı listeleri, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, bölümlere, değişikliklere, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- 21. maddesiyle değiştirilen, 3.5.1985 günlü, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin dördüncü cümlesi ile ikinci fıkrasının üçüncü cümlesi, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu cümlelerin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

c- 22. maddesiyle 3194 sayılı Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 27. maddesi, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

d- 23. maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 4, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu maddenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

e- 24. maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un birinci maddesinin ikinci fıkrası, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu fıkranın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

f- 27. maddesiyle, 4708 Kanun'un 5. maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümü, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu değişikliğe ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

g- 27. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrası, 6223 sayılı Kanun kapsamında olmadığından, bu fıkranın Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

h- 41. maddesiyle 2863 sayılı Kanun da yapılan ibare değişiklikleri ile aynı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13), (14), (15) ve (16) numaralı alt bentler, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu ibare değişiklikleri ile alt bentlere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- a- 21. maddesiyle değiştirilen 3194 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin dördüncü cümlesi ile ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinin,

b- 22. maddesiyle 3194 sayılı Kanun'un başlığı ile birlikte değiştirilen 27. maddesinin,

c- 23. maddesiyle 3194 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 4'ün,

d- 24. maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un birinci maddesinin ikinci fıkrasının,

e- 27. maddesiyle değiştirilen, 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrasının,

iptal edilmeleri nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere, fıkralara ve cümlelere ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

3- 1. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen (h) bendi, 23.8.2011 günlü, 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 6. maddesiyle değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

4- 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (e) bendi, 16.5.2012 günlü, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

5- 5. maddesiyle değiştirilen 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) bendi, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendiyle, bentde yer alan '*kriterlerini*' ibaresinden sonra gelmek üzere '*Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte*' ibaresi eklenerek değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

6- 7. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan (c) şeklinde değiştirilen (ç) ibaresi, 6306 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan değişikliğe ilişkin hükmün iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

7- 8. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinde yapılan değişiklikler, 6306 sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

8- 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 14. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendiyle, bentte yer alan '*değiştirmek*,' ibaresinden sonra gelmek üzere '*onaylamak*,' ibaresi eklenerek değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu bende ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

9- 13. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 32. maddesine eklenen (2) numaralı fıkra, 23.8.2011 günlü, 653 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

10- 20. maddesiyle yürürlükten kaldırılan, 27.6.1989 günlü, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan '*Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı*,' ve sekizci fıkrasında yer alan '*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*,' ibareleri, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 12'nin (1) numaralı fıkrasının (m) bendiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

11- 27. maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin altıncı fıkrası, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 16. maddesiyle, fıkra da yer alan '*%1'i*' ibarelerinin '*%3'ü*' olarak değiştirilmesi nedeniyle konusu kalmayan bu fıkra ya ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

12- 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 4'ün ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan;

a- "*Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, söz konusu varlıkların ve alanların özelliklerine göre konusunda uzmanlaşmış biolog, peyzaj mimarı, ziraat, çevre, orman ve su ürünleri mühendisleri*" ibaresi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 15. maddesiyle ile değiştirildiğinden,

b- "*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında*..." ibaresi 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 15. maddesiyle ile yürürlükten kaldırıldığından,

konusu kalmayan ikinci fıkra ya ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

13- 1- 54. maddesiyle, 31.10.1985 günlü, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 19. maddesinin,

a- Birinci fıkrasına eklenen (ç) bendi, 657 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12. maddesiyle değiştirildiğinden,

b- Mevcut (ç) bendinin (d) bendi olarak teselsül ettirilmesi, 657 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından,

konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

14- 55. maddesiyle 3234 sayılı Kanun'a eklenen 22/A maddesi, 657 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

15- 61. maddesiyle, 2.3.1984 günlü, 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu'nun Ek 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasına '*müşterek kararname ile,*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*Başkan Yardımcıları Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan tarafından,*' ibaresi, 24.10.2011 günlü, 661 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesiyle değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

C) 1- 1. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (h) bendi dışındaki bölümünün, 2., 3. maddeleri, 4. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliklerin, bu fıkraya eklenen (e) bendi dışındaki bölümünün, 5. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerin, (ı) bendi dışındaki bölümünün, 6. maddesi, 7. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan (ç) ibaresinin (c) şeklinde değiştirilmesi dışındaki değişikliklerin, 9. maddesi, 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi dışında kalan bölümü ile (2) numaralı fıkrası, 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 25., 26. maddeleri, 27. maddesiyle 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin yedinci fıkrasının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin bölümünün, 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50. maddeleri, 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 4'ün birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları, 52., 53., 56., 57., 58., 59., 60., 62. maddesinin birinci fıkrası, 63., 64. maddeleri ile eki (1) Sayılı Cetvel'i, (1), (2) ve (3) sayılı listelerin, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara, bölümlere, değişikliklere, cetvele ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- 62. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

3- 62. maddesinin ikinci fıkrasının iptal edilmesi nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu fıkraya ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

D) İçerikleri itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 1. maddesiyle değiştirilen 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde yer alan "*Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile*" ve

"mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı, milli güvenliğe dair tesisler, askeri yasak bölgeler, genel sığınak alanları, özel güvenlik bölgeleri" ibarelerinin,

2- 4. maddesiyle değiştirilen 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine eklenen *'mülkiyeti kamuya ait arsa ve araziler üzerinde yapılacak her türlü yapı,'* ibaresinin,

3- 10. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen 13/A maddesinin;

a- (1) numaralı fıkrasının, (a) bendinde yer alan *"sulak alanlar"* ibaresi ile (b), (ç), (d) ve (e) bentlerinin,

b- (2) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan *"ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının"* ibaresi ile ikinci cümlesinde yer alan *"Ancak Bakanlıkça"* ibaresinin,

4- 12. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

5- 15. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 1'in,

6- 17. maddesiyle 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 6'nın (1) ve (3) numaralı fıkralarının,

7- 19. maddesinin,

8- 32. maddesiyle, 29.6.2011 günlü, 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 19. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

9- 36. maddesiyle değiştirilen, 9.8.1983 günlü, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *'onaylı uygulama imar planına göre hazırlanacak projelerin'* ibaresinin,

10- 40. maddesiyle değiştirilen, 13.12.1983 günlü, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13. maddesinin;

a- Birinci fıkrasının (r) bendinde yer alan *'Bakanlar Kurulunca uygulama usul ve esasları belirlenen projeler kapsamında;'* ve *" ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan"* ibareleri ile *"kamulaştırma"* sözcüğünün ,

b- İkinci fıkrasının

11- 41. maddesiyle;

a- 2863 sayılı Kanun'da yer alan;

aa- *'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'* ibaresinin *'Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'* şeklinde değiştirilmesinin,

bb- *'kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu'* ile *'Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'* ibareleri *'Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'* şeklinde değiştirilmesinin,

b- 2863 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen (13) numaralı alt bendin,

12- 42. maddesiyle değiştirilen 2863 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (a) fıkrasının ikinci ve üçüncü paragraflarının,

13- 47. ve 49. maddelerinin,

14- 50. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'un 61. maddesinin değiştirilen ikinci fıkrasında yer alan *"Bakanlıkça değerlendirilerek gerekli görüldüğü takdirde"* ibaresinin,

15- 51. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen Ek Madde 4'ün birinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarının,

16- 52. maddesiyle 2863 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 9 ve Geçici Madde 10'un,

17- 63. maddesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

29.11.2012 gününde karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye

Üye

Üye

Hicabi DURSUN

Celal Mümtaz AKINCI

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY

2011/106 sayılı dava dosyasının yapılan ilk incelemesinde Mahkememiz çoğunluğu dosyanın esasa geçilerek incelenmesi yönünde karar vermiş ise de, iptal davası açan dava dilekçesi incelendiğinde dava konusunun 8.8.2011 tarih ve 648 sayılı 'Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin tümünün ve birçok değiştirilen maddelerinin iptali istemine ilişkin olduğu, iptal istemli dilekçe de, iptal konusunun Anayasa'nın hangi maddelerine aykırı olduğunu anlatan gerekçe bölümünde iptali istenen her madde kapsamında bir ünlü edebiyatçının şiirlerinden dizeler ya da mısralar yazmak suretiyle konuyla ilintisini açıklamadan, teamüle, mahkemeye yapılacak dilekçe üslup ve etiğine aykırı beyanlarda bulunduğu görülmüştür.

Konu bağlantısı verilmeyen, zorlama yorumlara mahkemeyi itecek, mahkeme mehabeti ile bağdaşmayan, içinde konu dışı bulunmaması gereken unsur taşıyan dilekçenin usulüne uygun olarak düzeltilerek geri gönderilmesinin istenmesi gerekirken, bir başka dilekçe de dava konusundan ilgisiz ifadelerinde yer almasına yol açacak uygulama ile mahkemenin dosyayı iade etmeden esasa geçmesine karar verilmesine katılamamıştır.

Başkanvekili

Serruh KALELİ

KARŞIOY GEREKÇESİ

1- 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Etkilediği Kurallar Yönünden :

8.8.2011 günlü, 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nin, bazı maddelerinin iptali istemiyle 14.10.2011 tarihinde açılan davadan sonra anılan KHK'de, 662 sayılı KHK ile yapılan değişikliklerin, ilgili oldukları dava konusu kuralların tümünü etkilediği gerekçesiyle bu maddeler hakkındaki incelemenin esasına girilmesine gerek görülmeyerek 'karar verilmesine yer olmadığı' yolunda karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesine yapılan iptal başvurularının konusunu oluşturan kuralların tümüyle yasal değişikliğe uğramaları halinde, iptal davalarının doğrudan soyut norm denetimine ilişkin oldukları da gözetildiğinde, söz konusu başvurular hakkında esastan karar verilmesinde, hukuki yarar bulunmamakta ise de yapılan değişikliğin, dava konusu kuralın bir bölümüne yönelik olması ve özünü de etkilememesi durumunda, kalan bölüm hakkında incelemenin sürdürülmesi gerekir. Aksi halde dava konusu kurallarda, daha sonraki yasal düzenlemelerle yapılacak en küçük değişiklikler o kuralların, iptal davası yoluyla Anayasal denetiminin engellenmesi sonucunu doğurur. Böyle bir sonucu, Anayasa yargısının amacı ve işleviyle bağdaştırmak olanaksızdır.

Açıklanan nedenlerle 648 sayılı KHK'nin tümü değiştirilmeyerek sadece bazı sözcüklerde değişiklik ve ekleme yapılan kurallarının kalan bölümlerinin Anayasa'ya uygunluk denetiminin yapılarak esas hakkında karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

2- 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Kapsamı Yönünden :

Dava konusu 648 sayılı KHK'nin 41. maddesiyle 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen alt bentlerle Kanun'da adı geçen 'doğal sit', 'taşınır tabiat varlıkları', 'sokak sağlıklılaştırma proje ve uygulamaları' ve 'etkileşim-geçiş sahası'nın tanımları yapılmıştır.

Anayasa'nın 91. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, yetki kanunda çıkarılacak KHK'nin amacının, kapsamının, ilkelerinin, kullanma süresinin ve süresi içinde birden fazla KHK çıkarılıp çıkarılmayacağının gösterilmesi gerekir. Buna göre bir KHK'nin Anayasa'ya uygun olduğunun kabulü, öncelikle dayandığı yetki yasasının kapsamı içinde kalmasına bağlıdır.

6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Yasası'nın 1. maddesinin (1) numaralı fıkrasının, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesine ilişkin (a) bendi ile (2) numaralı fıkrasının da, (a) bendinde, Bakanlar Kurulu'na görev, yetki, merkez, taşra ve yurt dışındaki teşkilatlanma esaslarıyla ilgili olmayan konularda düzenleme yapma yetkisi verilmediğinden 648 sayılı KHK'nin 41. maddesiyle, 2863 sayılı Yasa'nın 3. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine eklenen alt bentlerle yapılan ve tümüyle özel bir alana ait olan tanımlamaların Yetki Kanunu'nun kapsamı dışında kaldığı açık olup, dava konusu KHK kuralı Anayasa'ya aykırıdır; iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

3- Yürütme Yetkisinin Genişletilmesi Yönünden :

Dava konusu 648 sayılı KHK'nin iptal istemi reddedilen kurallarının, idarenin KHK'ler konusundaki yetkisinin sınırlı olduğu, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde geniş bir düzenleme yetkisi kullanamayacağına ilişkin E: 2011/113; K: 2012/108 sayılı karardaki karşıoy gerekçesi doğrultusunda iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Fulya
KANTARCIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 27. maddesiyle, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları değiştirilmiş, bu değişikliğe göre beşinci fıkra yapı denetimi hizmeti için yapı denetimi kuruluşuna ödenecek hizmet bedelinin hesaplanma şekli düzenlenmiş, altıncı fıkra ise alınacak bedellerin yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılması, yatırılan bu tutarların %1'inin ruhsatı veren idarenin, %1'inin Bakanlık bünyesinde kurulan döner sermaye işletmesinin hesabına aktarılması öngörülmüştür.

KHK'nin 27. maddesiyle değiştirilen 4708 sayılı Kanun'un 5. maddesinin beşinci fıkrasındaki düzenleme, 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığından iptal edilmiş ise de Kanunun 5. maddesinin altıncı fıkrası hükümleri hakkında, daha sonra 662 sayılı KHK'nin 16. maddesiyle değiştirildikleri ve iptal isteminin konusu kalmadığı gerekçesiyle 'karar verilmesine yer olmadığına' karar verilmiştir.

Kanun'un altıncı fıkrasındaki düzenleme, iptal edilen beşinci fıkradaki düzenlemenin devamı niteliğinde olup, 662 sayılı KHK'nin 16. maddesiyle yapılan değişiklik sadece oranlara (%1 yerine %3) ilişkindir. Altıncı fıkranın değişiklikten önce veya sonra tek başına anlam ifade etmesi mümkün değildir. Bu nedenle değişik altıncı fıkra hakkında iptal isteminin konusu kalmadığı kabul edilse bile fıkranın tek başına uygulanması söz konusu olmadığından, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali gerekir.

Bu gerekçeyle fıkra hakkında karar verilmesine yer olmadığı kararına katılmamaktayım.

Üye
Osman Alifeyyaz
PAKSÜT